

Vergaderjaar 2014–2015

29 911

Bestrijding georganiseerde criminaliteit

Nr. 99

VERSLAG VAN EEN ALGEMEEN OVERLEG

Vastgesteld 16 maart 2015

De vaste commissie voor Veiligheid en Justitie heeft op 12 februari 2015 overleg gevoerd met Minister Opstelten van Veiligheid en Justitie over:

- **de brief van de Minister van Veiligheid en Justitie d.d. 28 oktober 2014 inzake het onderzoeksrapport «Ondergaan of Ondernemen» aangaande het actuele beeld van afpersing van het bedrijfsleven in Nederland (Kamerstuk 29 911, nr. 95);**
- **de brief van de Minister van Veiligheid en Justitie d.d. 12 december 2014 over de stand van zaken van het actieprogramma tegen mobiele bendes/mobiele dadergroepen (Kamerstuk 29 911, nr. 96);**
- **de brief van de Minister van Veiligheid en Justitie d.d. 17 december 2014 inzake het rapport «De export van in Nederland geteelde cannabis» (Kamerstuk 24 077, nr. 339);**
- **de brief van de Minister van Veiligheid en Justitie d.d. 6 februari 2015 met de reactie op de liquidaties in Amsterdam en berichten over onvoldoende recherchecapaciteit (Kamerstuk 29 911, nr. 98);**
- **de brief van de Minister van Veiligheid en Justitie d.d. 11 februari 2015 met de reactie op de berichtgeving van EditieNL over wapenhandel (Kamerstuk 28 684, nr. 433).**

Van dit overleg brengt de commissie bijgaand geredigeerd woordelijk verslag uit.

De voorzitter van de vaste commissie voor Veiligheid en Justitie,
Ypma

De waarnemend griffier van de vaste commissie voor Veiligheid en Justitie,
Hessing-Puts

Voorzitter: Ypma
Griffier: Van Doorn

Aanwezig zijn zeven leden der Kamer, te weten: Berndsens-Jansen, Helder, Kooiman, Marcouch, Oskam, Taverne en Ypma,

en Minister Opstelten van Veiligheid en Justitie, die vergezeld is van enkele ambtenaren van zijn ministerie.

Aanvang 15.00 uur.

De **voorzitter**: Ik heet u allen van harte welkom. De woordvoerders hebben vijf minuten spreektijd en ik stel voor dat er in de eerste termijn maximaal twee keer mag worden geïnterrupteerd.

Mevrouw **Kooiman** (SP): Voorzitter. Vandaag spreken we over georganiseerde criminaliteit. Als je die wilt aanpakken, moet je natuurlijk ook voldoende capaciteit hebben. Gisteren heb ik de Minister al aangegeven dat de 1.700 agenten uit mijn onderzoek vinden dat er onvoldoende blauw op straat is, maar ik heb die agenten natuurlijk ook een andere vraag gesteld, namelijk of er voldoende researchcapaciteit is om de georganiseerde misdaad effectief aan te pakken. Van de agenten zegt 81% dat er onvoldoende capaciteit is. Als je dit specifiek vraagt aan rechercheurs, zegt 90% dat. Ik haal er een aantal citaten van rechercheurs uit. Ik wil dat de Minister hier goed naar luistert en liefst ook dat hij erop reageert. Een rechercheur zei geïrriteerd: «Ja hallo, ik werk in Amsterdam. Sla de krant eens open! Het spreekt voor zich: wij verzuipen in de hoeveelheid werk.». Of: «Opstelten moet maar eens komen kijken naar de zaken die in de kast of op de plank liggen. Na een jaar of twee worden ze gewoon weggedaan, omdat zij te oud en niet meer actueel zijn.». Of: «Er liggen voortdurend onderzoeken stil, omdat er geen personeel is om er verder aan te werken. Zelfs liquidatieonderzoeken liggen stil, omdat rechercheurs weer hard hollend naar het volgende onderzoek moeten.». Er zijn meer citaten die aangeven dat er onvoldoende capaciteit is, zelfs voor het uitvoeren van liquidatieonderzoeken. Waarom doet de Minister geen onderzoek naar de zaken die op de plank liggen of naar de doorlooptijden? Ik wil niet weer het antwoord van de Minister krijgen dat hij andere signalen krijgt. Dat is niet waar, want ik geef hem de mening van 1.700 agenten en, concreet, de zorg van rechercheurs. Wanneer komt er nu capaciteit bij? Ik hoor over honderden mogelijk openstaande vacatures voor rechercheurs en analisten. Hoeveel zijn dat er momenteel precies? Heeft de Minister een plan om dit op te lossen?

De Minister is enorm trots op de extra capaciteit voor de aanpak van hennepsteelt en van de ondermijning die daarvan uitgaat; dat was trouwens gewoon een sigaar uit eigen doos, omdat de poppetjes verplaatst werden. Omdat de Minister zo trots is, dacht ik: ik ga zelf op werkbezoek om te bekijken hoe dat precies gaat. Ik kan de Minister meedelen dat hij terecht trots is op al die mensen die ontzettend goed werk verrichten in het zuiden van het land. Ik adviseer de Minister om ook daar op werkbezoek te gaan, want die mensen geven aan dat zij voornamelijk het laaghangende fruit pakken. Dan gaat het bijvoorbeeld om Polen die worden ingehuurd om een woning te bewaken of om vreemdelingen of asielzoekers die een woning krijgen toegewezen en onder druk worden gezet om hun woning in te ruimen als hennepplantage. Het daadwerkelijk aanpakken van de georganiseerde misdaad die daarachter zit, lukt niet. De mensen daar willen graag alle holdings, bv'tjes en andere schimmige bedrijfjes die daarachter zitten, in kaart brengen, maar dat lukt nu niet. Ik heb begrepen dat er alleen al in het zuiden van het land ongeveer 400 hennepzaken van 2014 op de plank liggen en dat zaken soms twee jaar op

de plank liggen voordat daarop doorgerechercheerd kan worden. Wat gaat de Minister doen om dit te verbeteren?

Ik heb natuurlijk ook gesproken met een financieel rechercheur die betrokken is bij de ondermijningsteams. De Minister heeft al eerder aangegeven dat hij het met de SP eens is dat je boeven moet pakken waar het hun pijn doet, namelijk in hun portemonnee. De financieel rechercheurs maken altijd een heel mooi rapport op waarin staat hoeveel geld afgepakt kan worden. Wat die financieel rechercheur mij vertelde, verbaasde mij enigszins. Hij zei dat hij heel mooie adviezen maakt, maar dat die heel vaak niet worden overgenomen door rechters. Rechters maken een eigen berekening en daarin gaat er vaak heel veel vanaf. Is de Minister bereid om te onderzoeken hoe het advies van een financieel rechercheur en de uiteindelijke uitspraak van de rechter zozeer van elkaar kunnen verschillen?

Dezelfde rechercheur vertelde mij ook dat de politie slecht gekleed is voor het werk. Bij het oprullen van een drugslab heeft men te maken met heel veel chemische stoffen. Ik heb begrepen dat SEON (Service En Ondersteuning Nederland) of de brandweer dan vaak verantwoordelijk is voor het opruimen van de troep. Die mensen hebben dan heel goed beschermend materiaal; zij zijn ontzettend mooi gekleed en goed beschermd. De politie moet daar echter totaal onbeschermd haar werk doen. Dat is gek. De brandweer en SEON zijn goed beveiligd en beschermd, maar dat moet natuurlijk ook voor de politie gelden.

De heer **Taverne** (VVD): Voorzitter. Bij het spreken over georganiseerde misdaad wil ik beginnen met de georganiseerde criminaliteit in het bedrijfsleven, in het bijzonder in de vorm van afpersing. De VVD is namelijk bezorgd over de cijfers over dit onderdeel van de criminaliteit. Het aantal gevallen van afpersing neemt toe. De aangiftebereidheid is laag en cyberafpersing is in opkomst. Van de 55 zaken komen er maar 11 bij de rechter. Dat is natuurlijk heel weinig. Voorzieningen zoals de vertrouwenslijn zijn veelal niet bekend. De kennis van baliepersoneel schiet tekort. De betrokkenheid van outlawmotorbikers wordt niet altijd voldoende onder ogen gezien. De acties van de regering zijn verstandig, maar de vraag is wel wanneer de Minister de resultaten van de aanpak op dit punt verwacht te kunnen presenteren.

Ik wil ook iets zeggen over het Actieprogramma Mobiele Bendes. De VVD is tevreden met deze aanpak. Die is namelijk hard nodig, maar werpt ook zichtbaar vruchten af. Het is echter noodzakelijk om hier voldoende aandacht voor te houden, want hierbij geldt dat misdaad niet mag lonen. Het afpakken van geld en andere vermogensbestandsdelen is hierbij essentieel. Daders komen veelal uit andere Europese landen. Hoe effectief is de onderlinge samenwerking tussen gemeenten? Wordt er effectief opgetreden, bijvoorbeeld door middel van preventie in de bronlanden? Op grond van onderzoek staat opnieuw vast dat een groot deel van de in Nederland geteelde cannabis bestemd is voor de export. Hoewel Nederland zich er graag op laat voorstaan een exportland te zijn, is dit misschien een product waarbij wij dat minder fijn vinden. Daarmee staat wederom vast dat elke vorm van regulering of legalisering geen effectieve bijdrage levert aan het bestrijden van de criminaliteit op dit gebied, nog los van het feit dat ook dan nog steeds geconcurrereerd kan worden op prijs en THC-gehalte. Acht de Minister nader onderzoek wenselijk, zoals ook door het WODC wordt voorgesteld? Mijn fractie zou zich daar namelijk wel iets bij kunnen voorstellen. En wat is de stand van zaken ten aanzien van het opnemen van 15% THC als grens tussen harddrugs en softdrugs?

Mevrouw **Berndsen-Jansen** (D66): Ik hoor de heer Taverne pleiten voor een vervolgonderzoek. Krijgen we dan weer een educated guess?

De heer **Taverne** (VVD): Volgens mij houdt een pleidooi voor een onderzoek per definitie in dat er geen sprake is van een educated guess.

Mevrouw **Berndsen-Jansen** (D66): Hoe zou dat onderzoek dan volgens de heer Taverne moeten worden uitgevoerd? De onderzoekers zeggen zelf dat zij heel slecht onderzoek kunnen doen, dat zij heel veel aannames moeten doen en dat zij daardoor niet verder komen dan een educated guess.

De heer **Taverne** (VVD): Juist omdat de onderzoekers zelf die conclusie trekken en ook gelet op de argumenten en de overwegingen die mevrouw Berndsen zelf noemt, is het van belang dat er een vervolgonderzoek komt dat goed moet zijn.

Tot slot ga ik in op de liquidatiegolf waardoor Nederland is opgeschrikt. De afgelopen week was het bijna dagelijks raak. Dat leidde gisteren in Met het oog op morgen zelfs tot een taalkundige discussie over het woord «liquidatie». De VVD vraagt aandacht voor dit fenomeen, dat zich de afgelopen dagen in zo'n ernstige mate heeft voorgedaan. De reactie van het publiek is vaak: laten ze elkaar maar doodschieten. Deze vorm van criminaliteit kan echter niet langer worden geaccepteerd, met name omdat steeds vaker onschuldigen en mensen die hier werkelijk niets mee te maken hebben, gevaar lopen. De grofheid van de middelen die worden ingezet, is immers nog niet eerder vertoond. Met name Amsterdam heeft hier ernstig mee te maken. Dit komt inmiddels in alle postcodegebieden in de stad voor. Het beperkt zich dus niet meer tot de voor de hand liggende delen van de stad. Heeft de Minister naar zijn oordeel alle instrumenten om dit effectief te bestrijden? Wordt er bijvoorbeeld, als dat nodig is, gebruikgemaakt van criminele burgerinfiltranten of kroongetuigen? Verwacht de Minister dat er concrete stappen kunnen worden gezet om dit effectief aan te pakken?

Mevrouw **Kooiman** (SP): Ik bedank mijn collega Taverne natuurlijk enorm voor zijn eerste betoog over de georganiseerde criminaliteit. Ik heb wel een kritische vraag. Hij sprak terecht over de enorme liquidatiegolf in Amsterdam. Nu springt ook de recherche van Midden-Nederland en van Den Haag bij. In mijn onderzoek zeggen rechercheurs dat zij eigenlijk continu als postpakketjes worden ingezet, maar dat er echt zaken op de plank blijven liggen. Is de VVD het met de SP eens dat wij er gewoon fiks op moeten inzetten om dit op te lossen en dat wij wat meer capaciteit erbij moeten vragen?

De heer **Taverne** (VVD): De VVD is het met iedereen eens die vindt dat alle criminaliteit en alle misdaden, zeker deze zware vorm, tot de bodem moeten worden uitgezocht, dat daarbij de tering naar de nering moet worden gezet en dat recherchekracht flexibel moet kunnen worden ingezet. Dat is wat er nu gebeurt. We moeten eerst afwachten wat het effect daarvan is – daar heb ik goede hoop op – voordat wij eventueel verder bespreken wat er nog meer zou moeten gebeuren. Het belangrijkste is dat de ergste nood nu wordt gelenigd.

Mevrouw **Kooiman** (SP): Hoelang moeten wij nog wachten? Eind vorig jaar trok de officier van justitie in Amsterdam al aan de bel, omdat de zedenzaken daar blijven liggen en omdat daar onvoldoende capaciteit is. Die mensen zijn allemaal op de liquidatiegolf gezet. Daar moeten nu zelfs rechercheurs van Midden-Nederland en Den Haag zich mee bezighouden. In mijn onderzoek zeggen de rechercheurs dat zelfs de liquidaties blijven liggen. Hoelang moeten we volgens de VVD nog wachten totdat er ingegrepen wordt?

De heer **Taverne** (VVD): De geliquideerden blijven in elk geval liggen, maar juist om te onderzoeken hoe het zo gekomen is, is het van groot belang dat de onderzoekskracht effectief wordt ingezet. Ik vind het voorbarig om nu al te spreken over extra middelen. Laten we nu vooral proberen om uit het systeem te halen wat er mogelijk is. Ik vind het heel positief dat er ook binnen de verschillende regio's zo wordt samengewerkt en dat men er zeer voor openstaat om elkaar te helpen.

Mevrouw **Helder** (PVV): Voorzitter. Het eerste agendapunt van vandaag is het onderzoeksrapport «Ondergaan of Ondernemen». Daaruit blijkt dat het aantal gevallen van afpersing de laatste jaren is toegenomen. Met name protectie- en cyberafpersing zijn in opkomst. De onderzoekers geven aan dat er bij ondernemers een lage bereid is om aangifte te doen van afpersing. Een derde van het aantal slachtoffers geeft aan dat een gebrek aan vertrouwen in de politie daarvan de oorzaak is. Mijn fractie begrijpt dat wel, want in het rapport staat dat afpersing onterecht wordt afgedaan als een civiele zaak. Slachtoffers krijgen het advies om later een keer terug te komen. Zij worden weggestuurd door een onjuiste inschatting van de ernst en de urgentie. Als er dan ook nog sporadisch wordt overgegaan tot een opsporingsonderzoek, zinkt bij het slachtoffer de moed natuurlijk in de schoenen. De Minister kondigt een heleboel acties aan. Die steunen wij natuurlijk wel, maar dat is niet genoeg. Wij begrijpen dat het allemaal werk in uitvoering is, maar wat mijn fractie betreft, mag het allemaal wel wat sneller. Het staat vast dat het aangifteproces beter moet. Dat erkent de Minister, maar hij houdt wel vast aan de datum 1 januari 2017. Zolang de politie de zaken niet oppakt omdat afpersing geen speerpunt is of vanwege een gebrek aan capaciteit, schiet het natuurlijk niet op. Er kan wel gezegd worden dat hoe eerder de politie wordt ingeschakeld, hoe groter de kans op succes is – dat is volstrekt logisch – maar daar moet dan natuurlijk wel iets mee gedaan worden. Ik krijg hierop dus graag een reactie van de Minister.

De onderzoekers geven ook aan dat het voor de opsporing van seriële afpersingszaken of van zaken waarvoor één dadergroep verantwoordelijk is, van belang is dat er een landelijk zicht is op die zaken. Dat overzicht ontbreekt nu, omdat er geen centraal punt is waar die zaken worden gedeeld. Dan komt het dus voor dat verschillende eenheden op dezelfde dadergroep aan het rechercheren zijn. Gaat de Minister daar iets voor regelen?

In zijn brief geeft de Minister aan dat er een pilot is geweest over het anoniem melden van misdaad in de horeca. Het doel daarvan was: meer strafrechtelijke onderzoeken en integrale handhavingsacties ten aanzien van de outlawbikers of OMG's (outlaw motorcycle gangs). De Minister schrijft dat de evaluatie van de pilot «op dit moment» wordt afgerond, maar die brief dateert van eind oktober vorig jaar. Ik zou dus graag willen weten of er al een uitkomst van die pilot bekend is.

In de brief deelt de Minister mee dat in het merendeel van de aan de rechter voorgelegde zaken – dat zijn er niet veel, maar goed – een veroordeling volgt waarbij de straffen variëren van taakstraffen tot forse gevangenisstraffen. Mijn fractie is benieuwd wat onder die jarenlange gevangenisstraffen wordt verstaan. De maximumstraf op afpersing is negen jaar en op afdreiging vier jaar. Zou de Minister een overzicht kunnen geven van de duur van de opgelegde gevangenisstraffen in de zaken die hij beschrijft?

Het tweede agendapunt betreft de aan mijn fractie toegezegde stand van zaken inzake het actieprogramma tegen mobiele bendes en cijfers van het aantal uit Oost-Europa afkomstige verdachten van winkel- en autodiefstallen. De acties van de politie tegen deze mobiele dadergroepen zijn geïntensiveerd. Er lopen diverse onderzoeken, al dan niet met buitenlandse opsporingsdiensten, en er is sprake van internationale informatie-uitwisseling. Dat is natuurlijk allemaal goed, maar zolang die grenzen

open zijn, is dit wel een beetje dweilen met de kraan open; dat blijft mijn fractie zeggen. Ik bedank de Minister voor de cijfers, maar het moet mij van het hart dat het mij stoorde dat in de brief staat: «zoals mevrouw Helder suggereerde». Ik suggereerde niets; ik verwees naar opmerkingen van de projectleider High Impact Crimes van de Nationale Politie. Hij had het over de forse toename van criminaliteit door Oost-Europeanen. Dit kwam dus niet uit mijn eigen koker. Mijn fractie vindt het dan ook vreemd dat de cijfers die de Minister in zijn brief noemt, daar zo van afwijken. Kan hij dat uitleggen?

Het derde agendapunt, drugs, sla ik over, want ik heb nog een ander puntje en ik denk dat ik anders in tijdnood kom. Ik wil het namelijk ook hebben over de golf van liquidaties, waarmee inderdaad met name Amsterdam al enige tijd te maken heeft. Onlangs waren er drie schietpartijen binnen twaalf uur. Kalasnikovs zijn bijna normaal. In drie maanden zijn er maar liefst 33 in beslag genomen. Het aantal zware wapens in de stad neemt volgens de korpschef, de heer Aalbersberg, toe, omdat er de afgelopen jaren landelijk geen hoge prioriteit werd gegeven aan de aanpak van wapenhandel. Hij vindt dat hieraan weer prioriteit moet worden gegeven. Is de Minister het daarmee eens? Wij hebben al een brief van de Minister ontvangen. Wij zijn blij dat het OM extra aandacht geeft aan illegaal wapenbezit. De Minister geeft ook aan dat op Europees niveau is afgesproken om de grenscontroles binnen het bestaande wetgevingskader te intensiveren. Hoe ziet die intensivering er dan uit? Als die plaatsvindt binnen het huidige wetgevingskader, gebeurt dit namelijk gewoon steekproefsgewijs. Wat mijn fractie betreft, komen er standaard grenscontroles.

Mijn collega Taverne van de VVD-fractie vroeg of de Minister voldoende instrumenten heeft. Ik sluit mij aan bij die vraag, maar ik wil vooral weten of de politie, die het immers moet doen, voldoende instrumenten heeft. Er vindt een verbetering plaats van de expertise en de automatisering bij de forensische opsporing, maar wat betekenen de bezuinigingen op het NFI voor de bestrijding van de georganiseerde criminaliteit?

Mevrouw **Berndsen-Jansen** (D66): Voorzitter. Bestrijding van illegale wapens, drugscriminaliteit, liquidaties, afpersing en niet te vergeten aanvullende taken zoals terrorismebestrijding; dat zijn veel belangrijke zaken, maar ook te veel prioriteiten. De politie en het OM hebben het druk, te druk. Volgens het kabinet gaat alles prima, maar de inspanningen leiden niet tot een structurele en effectieve aanpak van de georganiseerde criminaliteit, noch tot het oplossen van de problemen die daarmee gepaard gaan. Het lijkt mij overduidelijk dat de politie en het Openbaar Ministerie de hoeveelheid zaken niet aankunnen. Ik kan herhalen wat ik gisteren zei, maar de Minister houdt toch vast aan de mantra dat de politie en het OM op koers liggen. Hij baseert zich op het aantal aangepakte criminele samenwerkingsverbanden, maar aanpakken betekent niet per se oppakken en daadwerkelijk straffen. Ik krijg signalen dat het plafond van wat met de huidige capaciteit mogelijk is, in zicht is. De Minister schrijft in zijn brief over de liquidaties dat de rechnercapaciteit is toegenomen van 8.500 naar 14.000 medewerkers. Dat is natuurlijk mooi, maar de feitelijke inzetbaarheid is een stuk minder. Er zijn ongeveer 150 vacatures bij de landelijke recherche-eenheid en er zijn ongeveer 190 vacatures bij de informatieorganisatie. Dan hebben we het over analisten, die buitengewoon belangrijk zijn voor het werk in dit veld. Het aantal zaken voor het Openbaar Ministerie en de rechtbanken neemt dramatisch af. Dat lijkt mij een ongewenste manier om de bezuinigingen bij beide organisaties op te vangen. Dit vraagt dus om een adequate aanpak. Mijn vraag aan de Minister is dan ook wat hij hieraan gaat doen.

Liquidaties lijken in Amsterdam aan de orde van de dag. Het is niet voor het eerst dat we daarover met de Minister spreken. Ik begrijp heel goed dat dit een enorme impact heeft en veel van de politie vraagt, maar hoe

kan de Minister tot gisteren aan toe blijven zeggen dat alles goed gaat? Wanneer erkent de Minister dat er zo veel aan de hand is dat dit echt om een indringende reflectie van hem vraagt? Zijn brief van 6 februari schept geen duidelijkheid. Kan de Minister concreet toelichten wat hij bedoelt met «De nodige maatregelen worden getroffen om deze gewelddadige afrekeningen verder aan te pakken»? Wat zijn die maatregelen precies? Wat bedoelt hij concreet met «verder aanpakken»? Wanneer worden echte resultaten verwacht? Ik moet eigenlijk zeggen: wanneer kunnen echte resultaten verwacht worden?

De link tussen Amsterdam en drugscriminaliteit is duidelijk, maar de problemen met drugscriminaliteit beperken zich niet tot de hoofdstad. Overal in het land maken burgemeester zich hier zorgen over. Het antwoord van de Minister is opnieuw: het gaat goed. Hij negeert de realiteit. Het zogenaamde repressieve beleid heeft tot nu toe in ieder geval niet tot een ontwrichting van het criminele circuit geleid. Het beleid van deze Minister heeft alleen gezorgd voor hogere prijzen voor drugs, dus hogere winsten voor criminelen.

Ik noem als voorbeeld de cannabis; ja, ik kan het niet laten. De hennep-teelt is een aantrekkelijke markt van criminelen: weinig risico wat arrestatie betreft, maar hoge inkomsten. De Minister weigert om hennep-teelt te reguleren, met als excuus dat dat niet mag van internationale verdragen en dat bijna alles is bedoeld voor de export. Dat is onzin. Zo laat hij alle ruimte aan criminelen, met als gevolg ernstige problemen, zoals afpersing, liquidaties, omkoping en witwassen. Mijn partij kiest de pragmatische weg, omdat het nietsdoen van het kabinet geen oplossing is. Daarom wil D66 de hennep-teelt reguleren. Zelfs als de bijdrage aan de strijd tegen georganiseerde criminaliteit klein is of klein lijkt, is dat ongetwijfeld waardevoller dan wat de Minister nu doet. Nog een voorbeeld: illegale wapens. De Minister zegt dat het tegengaan van illegale handel in vuurwapens op internet bijzondere aandacht heeft, maar hoe gaat de Minister dit dan bewerkstelligen, terwijl het water bij de politie over de schoenen loopt? De problematiek waar wij voor staan, vraagt voor een herbezinning op de inzet van de politie. Wellicht kan de Minister het krokusreces benutten om dat te gaan doen.

De heer **Oskam** (CDA): Voorzitter. Georganiseerde criminaliteit is een belangrijk en ook heel breed onderwerp. Ik zal er drie aspecten uitlichten: ten eerste de hennep-teelt, waarover wij tot verdriet van mevrouw Berndszen niet van standpunt zullen veranderen, ten tweede de vuurwapenhandel en de liquidaties en ten derde de motorbendes. Het WODC heeft onderzoek gedaan naar de export van in Nederland geteelde cannabis. Mevrouw Berndszen zei zojuist dat die export helemaal niet zo groot is, maar het WODC schat dat 78% tot 91% van de wiet de grens overgaat. Als je daarbij ook nog meetelt dat buitenlanders, die in Nederland eigenlijk geen drugs mogen kopen, hier wel softdrugs gebruiken, is dat percentage nog veel hoger, namelijk 86% tot 95%.

Mevrouw **Berndszen-Jansen** (D66): Het is natuurlijk maar net hoe je dat onderzoek wilt lezen. Je kunt aan de onderkant gaan zitten en je kunt aan de bovenkant gaan zitten. Niet voor niets zei ik zojuist dat het gaat om een educated guess, want zo noemen de onderzoekers het ook. Collega Oskam kan hier wel zo triomfantelijk zeggen dat het bijna allemaal voor de export is, maar het is dus maar net hoe je dit onderzoek wilt lezen. Daarom ben ik daar verder niet op ingegaan en heb ik over een vervolgonderzoek al aan de heer Taverne gevraagd wat we dan voor onderzoek krijgen. Ik zou de heer Oskam dus willen vragen of ook hij er ook zo'n voorstander van is om zo'n educated guess, zo'n nader onderzoek, te doen.

De heer **Oskam** (CDA): Nee, ik ben niet voor een nieuw onderzoek. Het is voldoende duidelijk. Ook de standpunten van de diverse partijen zijn duidelijk. Ik heb overigens ook de ondergrens genoemd, namelijk 78%. Dat is nog steeds veel te veel.

De CDA-fractie wil van de Minister weten of de uitkomst hem bevestigt in zijn harde aanpak van de wietteelt en hoe hij die strijd gaat voortzetten, want wij hebben op dat punt zorgen. Een aantal grote gemeenten zijn van plan om de gereguleerde wietteelt door te drukken. Er zijn discussies geweest in Nederland, maar in Utrecht wordt nu een proef gedaan met de cannabis social clubs. Die proef wordt doorgezet en heeft inmiddels al € 40.000 gekost. De CDA-fractie wil van de Minister weten wat zijn reactie is op de voornemens van andere colleges van B en W, zoals in Eindhoven, Heerlen, Nijmegen en Arnhem, waar dit ook gaat gebeuren. Hoe gaat de Minister voorkomen dat steden dit volgend jaar werkelijk gaan doen en dat er een soort onomkeerbaar proces tot stand komt? Het lijkt nu namelijk wel erg op burgemeesterlijke ongehoorzaamheid, om het maar zo te noemen.

Voortbordurend op het probleem van de illegale wietteelt vraagt de CDA-fractie aandacht voor een aantal goede suggesties vanuit de branche. Vorige week werd bekendgemaakt dat hennepkwekers vorig jaar meer stroom hebben afgetapt dan een jaar eerder. Volgens de energiebrancheorganisatie in Nederland is bij opgerolde kwekerijen ongeveer 5% meer afgetapt, terwijl er minder wietkwekers werden ontdekt dan in 2013. Om maar even een vergelijking te maken: er is net zoveel energie gestolen als de hoeveelheid energie die door alle huishoudens in Den Haag in een heel jaar wordt gebruikt. Het is dus echt heel veel. Netbeheer Nederland heeft een aantal interessante suggesties gedaan; daarop willen wij graag een reactie van de Minister. Het gaat bijvoorbeeld om een verplichte legitimering bij het afsluiten van een energiecontract en het betalen van een standaardboete door opgepakte wiettelers. Dat is een beetje vergelijkbaar met wat bij winkeldieven gebeurt; het gaat om een soort administratiekosten. Dat zou natuurlijk kunnen, omdat die mensen vaak veel schade veroorzaken, niet alleen door die diefstal maar ook door de administratieve kosten voor degenen die het moeten opruimen en voor de energiebedrijven. Die kosten zijn hoog. De Minister heeft ons al eerder geschreven dat die kosten worden geschat op ongeveer 6,2 miljoen in 2011, oplopend naar 7,1 miljoen in 2014.

Een ander idee dat uit de branche komt, is het aanpakken van illegale huurders. De branche pleit voor een landelijk register waarin alle huurtransacties zijn opgenomen. In de gemeente Tilburg wordt hiermee proefgedraaid. Die proef lijkt vruchten af te werpen. Makelaars, de gemeente en de politie werken daar intensief samen. Een extra screening door de politie kan voorkomen dat bedrijfspanden en huurwoningen in handen vallen van drugsdealers, maar bijvoorbeeld ook van mensenhandelaren. Wat vindt de Minister van dit idee, van zo'n landelijk register? Is hij bereid om daarnaar te kijken en om dit te onderzoeken en eventueel uit te werken?

Nu iets heel anders. Collega's zijn ingegaan op de liquidaties. Ik kijk nog even terug naar de uitzending van EditieNL over het aanschaffen van wapens. Dat heeft recent plaatsgevonden en dat ging kinderlijk eenvoudig. Dat baart ons zorgen. Hoe kan het dat zulke zware wapens zo makkelijk via internet kunnen worden aangeschaft? Erkent de Minister dit probleem, ook gelet op het gebruik van de kalasjnikovs bij andere aanslagen, onder andere in Parijs? De Minister schreef een kort briefje en verwees naar de eerdere brief van 6 februari, waarin hij aangaf dat er sprake is van intensivering van informatiedeling, opsporing en het verwerven van inlichtingen. Dat zijn natuurlijk mooie woorden, maar dat is allemaal algemene praat. Wij willen gewoon weten welke prioriteit de aanpak van de illegale wapenhandel nu heeft bij de politie en het OM. Het zijn potentieel dodelijke wapens, er komt veel ellende van en het wordt nu

echt tijd dat we er iets tegen doen. Uitlatingen van Aalbersberg, de Amsterdamse korpschef, lijken een teken aan de wand. Het probleem is bekend, zeker bij de Amsterdamse politie. Daar zitten 300 man op die liquidaties, waarbij vaak kalasjnikovs worden gebruikt. Ondanks de bekendheid van het probleem staat de politie, zoals mevrouw Berndszen al zei, machteloos. Is er geen reden om de capaciteit bij de recherche te vergroten om dit soort dingen aan te pakken, niet alleen fysiek via het checken van informatie maar ook via het volgen op internet? Het is namelijk heel makkelijk om via internet aan dat soort wapens te komen. Op welke wijze en hoe intensief wordt concreet – dus niet in algemene bewoordingen – samengewerkt met andere lidstaten en welke acties vloeien daaruit voort?

De **voorzitter**: U bent door uw spreektijd heen. U kunt uw volgende punt dus voor de tweede termijn bewaren.

De heer **Oskam** (CDA): Dat zal ik doen.

De heer **Marcouch** (PvdA): Voorzitter. Bij georganiseerde criminaliteit treft mij hoe de onderwereld doordringt in de bovenwereld. De bovenwereld maakt het alledaagse leven van onderwereldfiguren leefbaar met bankpasjes, bankrekeningen, paspoorten, rijbewijzen en woningen. De onderwereld slaagt erin om de bovenwereld medeplichtig te maken, bijvoorbeeld sommige notarissen, makelaars of vastgoedontwikkelaars. Ook sommige gewone burgers worden vaak langzaam de onderwereld ingetrokken, bijvoorbeeld particuliere wettelers, ondernemers die beroofd en afgeperst worden, winkeliers die als dekmantel dienen of autodealers en -verhuurders die werken voor criminelen. De criminelen liquideren elkaar in gewone buurten waar iedereen wordt opgeschrikt en waar gezinnen nog maanden ontregeld zijn. Daar is over het algemeen weinig aandacht voor. Het is natuurlijk mooi dat de politie tijdens de Gay Pride de zakkenrollersbendes grootschalig oppakt; daar is de Minister terecht trots op, maar het blijft op de huidige manier op het terrein van de georganiseerde misdaad toch allemaal een beetje steken in acties en pilots. Het is belangrijk om de geïnfecteerde bovenwereld goed in het vizier te krijgen. Vindt de Minister dat ook? Ziet hij dat hiermee heel veel winst valt te behalen in de vorm van een afname van de criminaliteit?

Ook voor de burgemeesters is de nabijheid van de onderwereld een probleem. Juist doordat burgemeesters dicht op de samenleving zitten, zijn zij vatbaar voor intimidatie en worden sommige burgemeesters zelfs bedreigd. De ene burgemeester gaat de confrontatie aan, de andere niet. Erkent de Minister dit probleem?

De bendes houden zich niet aan gemeentegrenzen. Zij roven, handelen in wapens, drugs of mensen, persen ondernemers af en dwingen vrouwen tot prostitutie. In de georganiseerde misdaad bestaan immers geen afgebakende criminele branches. Als de ene burgemeester hun criminele activiteiten verstoort, gaan ze met hun illegale bordelen of hennepplantages gewoon naar een andere gemeente. Daarom verzoekt de makelaarsbranche om een zwarte lijst van criminele huurders. Vindt de Minister dit een goed idee?

Wij hebben gisteren een overleg gehad over de politie. Zoals bekend hecht ik veel belang aan de kwaliteit van de uitvoering. Ook bij het pakken van criminele bendes op het punt van hun huisvesting valt veel winst te halen met samenwerking. Als wij de drugshandelaren dwars willen zitten bij hun verhuizing, bijvoorbeeld van Tilburg naar Breda, moeten de burgemeesters samenwerken, met elkaar, met de politie en met de makelaars. Dat moet niet vrijblijvend gebeuren, maar vanuit een goed georganiseerde overheid, met een mandaat en met doorzettingsmacht. Gaat de Minister dit organiseren?

Ik vraag nog aandacht voor twee puntjes op het punt van de kwaliteit. Wij krijgen signalen dat campings, met name in Brabant, de nieuwe vrijplaatsen dreigen te worden doordat er op het punt van het goed organiseren van de registratie ruimte in de wet is. De wet verplicht dat één persoon van het gezelschap zich registreert; de rest wordt daarvan uitgezonderd. Zou de Minister daarop willen reageren? Het kan immers niet zo zijn dat dit een escape wordt voor de onderwereld. Ook op dit punt wordt de bovenwereld geïnfecteerd.

Zeker met betrekking tot de liquidaties en de rechercheonderzoeken die daarnaar plaatsvinden, met name als daarbij sprake is van Marokkaanse criminelen, krijg ik signalen dat de wet vereist dat de tolken het standaard-Arabisch beheersen. Ik begrijp dat dit niet tot de portefeuille van deze Minister behoort, maar tot de portefeuille van de Staatssecretaris. Als de Minister deze vraag niet kan beantwoorden, krijg ik het antwoord dus graag in een brief. De wet eist het standaard-Arabisch, maar dat is een formele taal die eigenlijk door niemand wordt gebezigd. Die taal wordt alleen in formele posities gebruikt. De taptolken die toegelaten zijn, spreken dus niet de talen van al die criminelen die afgetapt worden. Degenen die wel die talen spreken, worden als tolken uit de politieregisters verwijderd omdat zij niet beschikken over de vereiste kennis van het standaard-Arabisch. Ik hoop dat de Minister hierop kan reageren. Ik pleit er sterk voor om bij de tolken, ook bij de tolken die nu al in het politieregister staan, aandacht te besteden aan de Marokkaanse volkstalen en het Berbers. Wij hebben die kwaliteiten nodig om uiteindelijk weer effectief te zijn in het opsporen en het oppakken van deze criminelen. Herkent de Minister deze problemen? Ik krijg hierop graag een reactie. Dit lijken simpele ingrepen op uitvoeringsniveau, maar dit zijn wel ingrepen die het verschil kunnen maken in het ontmantelen van deze georganiseerde criminelen.

Mevrouw **Kooiman** (SP): Ik hoor de heer Marcouch aangeven dat hij het heel belangrijk vindt dat de georganiseerde misdaad wordt aangepakt, maar wat is dan zijn antwoord aan al die rechercheurs die nu aangeven dat er gewoon onvoldoende capaciteit is, dat moord- en zedenzaken gewoon blijven liggen en dat zij het nu gewoon niet aankunnen? Wat is het antwoord van de PvdA daarop?

De heer **Marcouch** (PvdA): Ik zie natuurlijk ook de liquidaties in Amsterdam. Ik kom zelf uit Amsterdam en ik zie waar de politie in Amsterdam mee worstelt. In de brieven van de Minister lees ik dat alles wat mogelijk is, gedaan wordt. Daar hebben we het gisteren natuurlijk ook weer over gehad. Die researchcapaciteit moet er dus zijn. Op basis van de realiteit moeten wij het gewoon doen met de mensen die wij hebben, maar ik zie heel veel kansen in verbetering van de kwaliteit van de uitvoering, bijvoorbeeld via wat je bestuurlijk kunt doen, zoals het organiseren van doorzettingsmacht en registraties. Ik heb daarvan een aantal punten genoemd. Ik denk dat de politie en het bestuur daardoor veel effectiever kunnen zijn in het verslaan van deze georganiseerde criminelen. Ik zou heel graag meer rechercheurs en meer politie willen, maar daar hebben we de mogelijkheden niet voor. Ik wil dus dat de Minister gewoon het maximale doet om deze georganiseerde criminelen een slag toe te brengen met de mensen die wij hebben. Daarbij gaat het dus ook om de liquidaties en de wapenhandel.

Mevrouw **Kooiman** (SP): Ik zie niet in hoe bestuurlijke maatregelen nu iets zouden oplossen op het punt van de liquidatiegolf in Amsterdam. Daar is niet eens alleen Amsterdam mee bezig; ook Midden-Nederland en Den Haag zijn daarmee bezig. Het aantal zedenzaken loopt nu op. Er is nu capaciteitsgebrek. Rechercheurs geven nu aan dat zij echt boven hun eigen plafond moeten werken. Zij worden echt dagelijks geconfronteerd

met die stapels dossiers. Is het niet tijd dat de PvdA zegt: nee, nu is het genoeg; we gaan gewoon voor meer rechnercapaciteit?

De heer **Marcouch** (PvdA): Binnen de capaciteiten die we hebben, heb ik al eerder gepleit voor investeringen in de recherche. Wat mij betreft, geldt dat hier dus ook. Ik deel die zorgen dus, want wij hebben allemaal liever geen georganiseerde bendes, criminelen en liquidaties. Ik denk echter dat wij in die zin van mening verschillen dat ik geen geld en middelen zie voor het aantrekken van extra politiecapaciteit. Als u die wel ziet, praat ik graag met u verder. Wij moeten het doen met de capaciteit die wij hebben. Investeer in de recherche en in de pakkans, maar wij zien natuurlijk ook – u ziet dat niet – dat er bestuurlijk wel degelijk veel kan worden gedaan om deze georganiseerde criminelen aan te pakken. Die liquidaties staan immers niet op zichzelf. Dat moeten we niet denken; het zijn niet zomaar schietpartijen. Zij hebben te maken met de gehele georganiseerde criminaliteit en ook met wat wij in Brabant zien. Dat kunnen we niet los van elkaar zien. Ik ben benieuwd naar het antwoord van de Minister: hoe gaat hij om met al die dilemma's, de keuzes die gemaakt moeten worden en de prioriteiten die gesteld moeten worden?

Mevrouw **Berndsen-Jansen** (D66): Als je blijft volhouden dat er geen extra geld is terwijl wij weten dat het er wel is – dat kunnen de heer Marcouch en ik samen helaas niet oplossen; als je die wietteelt gaat reguleren, heb je misschien al 400 miljoen of 500 miljoen, maar dat is nog geen realiteit – en als je het dus moet doen met de bestaande capaciteit, moet je dan niet komen tot een herbezinning op de prioriteiten?

De heer **Marcouch** (PvdA): Mevrouw Berndsen weet dat mijn fractie een groot pleitbezorger is van regulering van de wietteelt. Daar kun je het nationale gebruik mee reguleren, maar nog niet de export. Ook wij vinden dat die handel keihard moet worden aangepakt. Maar goed, daar is in de Kamer geen meerderheid voor. Dat levert dus geen capaciteit op. Deze Minister zegt steeds dat wij een aantal zeer stevige afgebakende prioriteiten hebben waarop de politie inzet pleegt. Daar sta ik achter. Ik vind het natuurlijk bizar dat we de afgelopen weken van een politiewoordvoerder hoorden dat het opsporen van wapens geen prioriteit heeft. Dat vind ik raar, want als je de georganiseerde misdaad aan het aanpakken bent en de liquidaties aan het oplossen bent, kan het toch niet zo zijn dat je geen prioriteit geeft aan het tegengaan van wapenhandel en wapengebruik? Dat is wat mij betreft de kwaliteit van de uitvoering, waarin je met alle partijen die er zijn, alles kunt en moet doen wat mogelijk is om te winnen van deze criminelen. Daar ben ik optimistisch over.

Mevrouw **Berndsen-Jansen** (D66): Het is natuurlijk allemaal en-en. Het is niet of/of. Het is én het bewaken en beveiligen van gebouwen – dat is nu wel gestopt, maar dat heeft heel veel capaciteit gevraagd – én de basispolitiezorg én de noodhulp én het volgen van jihadstrijders. Het is allemaal en-en-en. Dat houdt toch een keer op? Ik heb de Minister gevraagd of je dan niet tot een herbezinning op de prioriteiten moet komen. Als je zo'n druk op de politieorganisatie zet, krijg je een nog hoger ziekteverzuim en heb je dus nog minder inzet.

De heer **Marcouch** (PvdA): Ik zie dat ook. Ik zie ook dat onze politiemensen het heel druk hebben. Ik vind dat wij hen daarin moeten ondersteunen, op z'n minst door in te zien dat zij het druk hebben, want dat is een waardering en erkenning van de complexiteit van hun werk. Collega Berndsen noemt een aantal punten waarvan ik denk: wat wil zij dan? Dat wij niet meer beveiligen en bewaken? Dat wij die liquidaties niet meer oplossen? Volgens mij hebben wij allemaal in de gaten dat al die dingen gedaan moeten worden. We moeten dat doen met de capaciteit

die wij hebben. We merken ook dat het kabinet een aantal prioriteiten heeft: wat moet er worden gedaan en wat wordt minder gedaan? De dingen die mevrouw Berndszen noemde, moeten echter inderdaad allemaal gedaan worden met de capaciteit die wij hebben. Wij moeten onze mensen in het veld ondersteunen. Ik ben van mening dat wij veel effectiever kunnen zijn als wij nog meer en nog beter, door een goede aansturing, kwalitatief samenwerken. Dat is realiteitszin. Ik zou er niet voor willen pleiten om niet meer te beveiligen of om niets meer te doen tegen terreur. Die keuzes ga ik niet maken.

De vergadering wordt van 15.43 uur tot 15.55 uur geschorst.

De voorzitter: Kan de Minister de structuur van de beantwoording aangeven, zodat iedereen weet wanneer interrupties kunnen worden geplaatst? Ik stel overigens voor dat er maximaal twee keer mag worden geïnterrupteerd.

Minister Opstelten: Voorzitter. Ik begin gewoon met de hoofdonderwerpen: de prioriteiten, de liquidaties, de drugsaanpak en «Zuid», waarvan veel is afgeleid, eigenlijk alles. Ik denk dat we dan zo ongeveer bijna klaar zijn. Dan komen de andere onderwerpen vanzelf.

De voorzitter: Uitstekend.

Minister Opstelten: Ik dank de Kamerleden voor de vragen, de suggesties en de opmerkingen. Dit is altijd een belangrijk onderwerp en het is zeer actueel. Ik heb van sommigen wel veel dezelfde opmerkingen gehoord als gisteren in het AO over politie. Er zit dus consistentie in de lijn; die consistentie mag ook van mij worden verwacht.

Ik begin met de prioriteiten. Die zijn scherp en gefocust. Vanochtend is dat wederom bevestigd. Dat is natuurlijk logisch, want prioriteiten zijn ook een kwestie van dynamiek. Daar hoeft je geen diepzinnige heroverweging voor aan te gaan; daar is het te ingewikkeld voor. Prioriteiten zijn een kwestie van dynamiek, maar ook van consistentie. Ik heb gisteren al gezegd dat wij met alle burgemeesters in Nederland, met de Nationale Politie en met het Openbaar Ministerie zes hoofdprioriteiten hebben geformuleerd in de Veiligheidsagenda, waaronder de aanpak van de ondermijnende criminaliteit en fraude. Ik noem ook de kinderporno, de high-impact crimes, cybercrime en de mensenhandel. Die staan hier natuurlijk ook op de agenda.

Daaraan is de aanpak van het jihadisme en de terreurdreiging toegevoegd. Dat onderwerp is gisterochtend in beperkte mate, maar gistermiddag en -avond uitgebreid aan de orde geweest en zit natuurlijk ook in de genen van de hele politieorganisatie, van de OM-organisatie en van de bestuurders. De Kamer heeft gisteravond gemerkt dat alle bestuurders het debat op de voet volgen en dat zij, als zij onjuist worden geciteerd, dat per ommegaande aan de Minister-President en mij lieten weten. Vanochtend hebben zij hier ook nog wat commentaar op gegeven.

Dat zijn onze kernpunten. Daar hebben we de capaciteit natuurlijk ook op ingericht, want anders kun je die prioriteiten niet gefocust uitvoeren. Er zijn ook meerjarige resultaten verbonden aan de prioriteiten die wij hebben gekozen. Er is dus voldoende capaciteit bij het Openbaar Ministerie en de politie om die prioritaire thema's op te pakken. Daarnaast vormt de aanwijzing voor de opsporing door het OM het kader waarbinnen de keuze wordt gemaakt of en hoe zaken worden opgepakt. In het algemeen geldt het uitgangspunt dat misdrijven met een grote maatschappelijke impact altijd worden opgepakt. Dan hebben we het over liquidaties, grote drugszaken en signalen van mensenhandel, maar ook fraude. Van een zaak zoals de grote zedenzaak van Robert M. kun je niet van tevoren zeggen dat die een prioriteit is. Dat wordt een prioriteit en

dan moet je je situatie aanpassen en keuzes maken. Dat is het leven, binnen de capaciteit die wij hebben; dat zeg ik er ook bij. Ik wil iets uitgebreider ingegaan op twee zeer actuele punten, ook omdat een aantal woordvoerders daarover vragen hebben gesteld en opmerkingen hebben gemaakt; het waren vooral opmerkingen, niet zozeer vragen. Mevrouw Kooiman zei dat de aanpak van de grote zaken in het zuiden achterwege blijft door de nieuwe aanpak. Ik bestrijd dat volstrekt, want de inzet is nou juist een vernieuwende aanpak. Dat zal mevrouw Kooiman ontgaan zijn, maar daarom is het goed om dit debat te hebben, want dan krijgen we dit scherp. We hebben een nieuw team geformeerd van 125 gespecialiseerde mensen, van wie er 75 afkomstig zijn uit de drie zuidelijke regio-eenheden waar deze problematiek met name voor iedereen zichtbaar aan de orde is. De andere 50 komen uit de nationale eenheid, uit het topsegment dat wij kunnen leveren qua kwaliteit van de recherche. De inzet van dat team is juist om niet alleen hennepzaken te behandelen – die krijgen voldoende aandacht – maar om ook de door de heer Marcouch genoemde verwevenheid van de onder- en bovenwereld te laten zien aan de samenleving. Wanneer zo'n team er is, is er natuurlijk niet al de volgende dag een zaak. Daar is natuurlijk ook tijd voor nodig. Dit is inderdaad gebeurd met steun van Tilburg en Breda, die ook door de heer Marcouch werden genoemd. De burgemeester van Heerlen gaat naar Breda; hier zullen we dus meer van horen. In het zuiden leidt de B5, bestaande uit Helmond, Eindhoven, Tilburg, Den Bosch en Breda, deze zaak zeer gemeenschappelijk. De B5 heeft daar inmiddels andere regio's en gemeenten in meegetrokken. Als er één voorbeeld is waar je dit kunt zien, is dat dus daar. Ik zou iedereen willen aanraden om daar op werkbezoek te gaan. Ik heb dat regelmatig gedaan en ik ga dat binnenkort weer doen.

Mevrouw **Kooiman** (SP): Ik dank de Minister voor de uitleg van hoe hij de poppetjes heeft verschoven in de politieorganisatie. Het zijn dus inderdaad allemaal sigaren uit eigen doos. Het is ook fijn om te weten dat de Minister weer op werkbezoek gaat in Tilburg, want dan kan hij ook eens zien dat 400 hennepzaken uit 2014 op de plank liggen en dat er 12 projectaanvragen bij het RIEC (Regionaal Informatie en Expertise Centrum) liggen, waarvan er één al langer dan twee jaar op een besluit wacht. Hoe verklaart de Minister deze cijfers? Kennelijk heeft hij deze cijfers nog niet gehoord, omdat hij daar nog niet op werkbezoek is geweest, maar ik schotel hem deze cijfers vandaag wel voor.

Minister **Opstelten**: Ik heb een heel nauw contact met de burgemeester van Tilburg, die wij maandag nog hebben gesproken. Ik had het nu echt over de hoofdlijn. Mevrouw Kooiman doelt op de hennepzaken die op de plank liggen. Vorig jaar september heb ik de Kamer een brief gestuurd waarin ik meldde dat de politie aangaf met betrekking tot hennepzaken geen achterstanden te hebben. Bij het parket Zeeland-West-Brabant – mevrouw Kooiman weet dat Tilburg daaronder valt; tenminste, ik hoop dat zij dat weet – was sprake van een iets grotere voorraad, die op korte termijn zou worden teruggebracht. Mij zijn geen andere signalen bekend. Mevrouw Kooiman heeft, net als gisteren, allerlei signalen of heeft antwoorden op enquêtes die zij heeft gehouden met allerlei vragenlijsten. Ik heb mijn eigen registratie en mijn eigen feiten. Die komen uit de organisatie zelf en niet van vragenlijsten. Als mevrouw Kooiman mij die gegevens wil geven – maar dan wel graag gevalideerd en gedocumenteerd – ben ik haar dankbaar en anders niet.

Mevrouw **Kooiman** (SP): Het is leuk dat de Minister antwoorden geeft op vragen die ik niet heb gesteld. Ik heb daadwerkelijk cijfers naar voren gebracht die de politieorganisatie zelf mij heeft gegeven tijdens het werkbezoek in Tilburg. Agenten en rechercheurs hebben tegen mij gezegd

dat nog 400 hennepzaken van 2014 nog op de plank liggen, omdat zij het onwijs druk hebben. Zij zeggen zelf dat zij twaalf projectvoorstellen bij het RIEC hebben liggen; die staan dus nog niet op de rol, maar liggen bij het RIEC om in onderzoek te worden genomen. Eén van die projectvoorstellen ligt daar al langer dan twee jaar. Dat zijn concrete voorbeelden die ik op werkbezoek heb gekregen. Ik zou de Minister haast willen smeken om dit eens te horen van die kant. Ik ben het echt beu dat ik hier continu dit soort voorbeelden moet geven en dat de Minister niet thuis geeft.

Minister **Opstelten**: Ik vind het niet indrukwekkend wat u zegt, want u geeft aan wat er tegen u is gezegd. Ik vraag: geef mij die gegevens, graag gedocumenteerd en met de namen van degenen van wie die gegevens komen. Dan zal ik dit nagaan. Wij hebben die gegevens niet, uit dezelfde organisatie en van de gezagsdragers die daar functioneren. Dat geef ik u aan en dat heb ik ook aangegeven in een brief aan de Kamer. Bedien mij dan met uw signalen, want dan kan ik daar iets mee doen. Anders kan ik daar echt niets mee.

De **voorzitter**: Ik geef mevrouw Kooiman nog een laatste gelegenheid.

Mevrouw **Kooiman** (SP): Minister, zo werkt het natuurlijk niet. De Kamer heeft recht op informatie. Ik vraag keer op keer om inzichtelijk te maken wat de doorlooptijden zijn en hoeveel zaken op de plank liggen. Ik behoor die informatie van deze Minister te krijgen. Ik behoor die informatie niet te krijgen omdat ik continu in gesprek ben met agenten en mij continu genoodzaakt voel om weer enquêtes te houden. Als Kamerlid heb ik het recht op informatie. Ik vraag de Minister dus om dan maar met cijfers te komen over het aantal zaken die op de plank liggen.

Minister **Opstelten**: Ik heb verwezen naar mijn brief waarin staat dat er geen zaken op de plank liggen. In West-Brabant en Zeeland – dat is het arrondissement waarover mevrouw Kooiman sprak – was er een kleine achterstand die binnenkort ingehaald zou zijn. Ik ben natuurlijk altijd bereid om even te checken of dat is gebeurd. Net als bij de gisteren aan de orde gekomen gegevens over de bijzondere opsporingsambtenaren, over wie ik de cijfers gewoon volstrekt onjuist vond, zal ik dit natuurlijk checken – check en dubbelcheck – omdat ik die gegevens niet van mevrouw Kooiman krijg. Ik zal dat doen.

De heer **Marcouch** (PvdA): De Minister had het over de B5. Dat is een samenwerkingsverband van een aantal gemeenten. Ik heb de Minister gevraagd om te reageren op mijn pleidooi voor een goed georganiseerde overheid met een mandaat en doorzettingsmacht. Ik begrijp nu dat de reactie van de Minister is dat dit al zo is. Ik citeer wat een burgemeester mij heeft geschreven: «De hele geïntegreerde aanpak draait om de bereidheid van op zichzelf staande instellingen en diensten die ieder ook een eigen belang en prestatienormen hebben. Bovendien kent de georganiseerde overheid geen projectleider met mandaat om stelselmatig de uitvoering van de ondermijningsaanpak te organiseren.» Dit is een burgemeester in die regio, die zich zorgen maakt. Ik ben op werkbezoek geweest en dan krijg ik ook dit soort signalen te horen.

Minister **Opstelten**: Dat is bij de taskforce niet het geval, want daarbij is ons departement ook betrokken. Ik zit daar zelf ook aan tafel, net als de burgemeesters, de politie, het Openbaar Ministerie, de belastingen en de KMar. Iedereen heeft daar dus een strakke projectsturing en -leiding, die daarbij ook het mandaat heeft om te opereren. Dat gebeurt natuurlijk onder de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag; dat is duidelijk, want anders komen we niet tot zaken en rechtszaken. De situatie is daar de laatste tijd dus aanzienlijk verbeterd. Dat zal ook leiden tot het aan-

pakken van grote criminelen. De heer Marcouch, ik en iedereen zijn het erover eens dat dat moet gebeuren en dat we de verwevenheid van de onder- en bovenwereld zichtbaar moeten maken en niet moeten accepteren.

De heer **Marcouch** (PvdA): Ik ben een beetje in de war. De Minister zegt dat zijn ministerie met al die diensten en instellingen in die taskforce zit, maar op werkbezoeken hoor ik burgemeesters zeggen: sommigen willen heel graag en steken hun nek uit, maar we lopen soms tegen een collega of een gemeenteraad aan waar die verwevenheid aanwezig is. Dat is dus gewoon de praktijk. Ik kan mij voorstellen dat er op strategisch niveau allerlei afspraken met elkaar worden gemaakt, maar dit zijn signalen uit het veld. Die signalen zijn ook niet van lang geleden.

Minister **Opstelten**: Ik herken dat signaal als zodanig niet. Ook dit signaal nemen wij natuurlijk serieus. Wij zullen dit neerleggen bij de voorzitter van de taskforce, de burgemeester van Tilburg, die namens zijn collega's daarin opereert. Wij zitten zelf ook in de aansturing van de situatie daar. Formeel is dit natuurlijk altijd een kwestie van het gezag, dus van een burgemeester en een officier van justitie, die uiteindelijk op lokaal niveau de verantwoordelijkheid moeten nemen, ook krachtens de wet. Dat is juist, maar de hele aanpak is wel enorm stevig gemandateerd met een heel sterke leiding en met alle groepen bij elkaar gebracht. Dat is de inzet. Ik ga ervan uit dat dit ook zichtbaar zal worden en tot resultaten zal leiden. Ik ga nu in op de liquidaties. Dat is een ernstige problematiek. Het is ook heel terecht dat alle woordvoerders daar aandacht voor vragen en daar zorgen over hebben. Ook ik heb daar natuurlijk zorgen over. Afrekeningen in het criminele circuit vormen een van de ergste uitingsvormen van georganiseerde criminaliteit, zeker als zij ook in woonwijken of in publiek toegankelijke gelegenheden plaatsvinden; de heren Oskam en Taverne zeiden al dat de liquidaties zichtbaar zijn voor het normale publiek, de mensen op straat, de onschuldige burgers. Dat zijn absoluut onaanvaardbare en onacceptabele situaties, die met hoge prioriteit worden bestreden.

Zoals aangegeven in mijn brief, heb ik vertrouwen in de aanpak die is gekozen door de Amsterdamse driehoek, die mij van tijd tot tijd scherp en goed informeert. De Amsterdamse driehoek wordt gesteund door de landelijke diensten. Dat is natuurlijk belangrijk. Er wordt niet alleen bijstand gegeven door rechercheurs van andere eenheden – dus niet van regio's maar vanuit de eenheden – want er is natuurlijk ook een kwalitatieve impuls door de steun van landelijke diensten. Daar zijn zij ook voor; dat is op zich dus normaal werk. Het OM en de politie zetten hard in op de strafrechtelijke aanpak van liquidaties, met inmiddels twintig gecoördineerde onderzoeken, waarbij de regionale en landelijke diensten samenwerken. Daarnaast is de aanpak door de Amsterdamse driehoek verbreed tot een integrale, geïntegreerde aanpak, die zich richt op het tegengaan van geweld, onder andere met het oog op het risico dat er onschuldige slachtoffers vallen. Daarnaast richt de aanpak zich op het verstoren van activiteiten van verdachten en faciliteerders. Zo worden sleutelplaatsen aan regelmatige controles onderworpen.

De aanpak heeft al tot verschillende successen geleid, zoals verschillende grote vondsten en inbeslagnames, ook van wapens en explosieven, een aantal veroordelingen voor medeplichtigheid aan moord en voor wapenbezit en recentelijk het voorkómen van een mogelijke liquidatie. De liquidaties worden aangepakt in relatie tot de achterliggende problematiek, zoals grootschalige drugshandel. De geïntensiveerde brede aanpak vergt dan ook een lange adem en een lange tijd. Successen in individuele zaken gaan gepaard met het terugdringen van criminele samenwerkingsverbanden.

Dit is overigens geen nieuw fenomeen. De afgelopen jaren is het aantal liquidaties in het criminele circuit stabiel. De aanpak van ondermijning is mede gericht op het terugdringen van dergelijke misdrijven. Enkele woordvoerders hebben heel scherp gezegd dat het toegenomen gebruik van zware wapens momenteel extra zorgwekkend is. Dat vind ik ook. Over het algemene onderwerp van de aanpak van illegale wapenhandel en de beschikbaarheid van zware wapens heb ik de Kamer recent geïnformeerd. De politie en het OM zetten gericht maatregelen in om wapens die mogelijk gebruikt gaan worden voor liquidaties, uit de markt te halen. Dit doen zij door middel van concrete interventies, zoals huiszoekingen bij verdachten en hun omgeving of extra aandacht binnen het mobiel toezicht, en ook door in internationaal verband het gesprek aan te gaan met de bronlanden. Ik heb hierover in Parijs en in Riga met mijn collega's gesproken. Dat zal volgende week zeker ook in Washington D.C. gebeuren, maar dan meer mondiaal; ook daar zal dit fenomeen natuurlijk in alle scherpste aan de orde komen. Wij spreken hier natuurlijk ook over met de regioburgemeesters, de Nationale Politie en het Openbaar Ministerie om hier meer aandacht voor te vragen – ik vind dat de heer Oskam daar terecht over sprak – maar ook om tactisch en technisch goed te opereren met het instrumentarium, want wij kunnen dit niet accepteren. Dit is een zwaar onderwerp dat scherper dan eerder op de agenda is gekomen.

De heer **Oskam** (CDA): Een aantal jaren geleden besprak het OM of er een landelijk vuurwapenofficier moest komen. Dat kwam er toen niet door. Is die er nu wel of is de bedoeling dat die er gaat komen om dit aan te sturen en aan te zwengelen? Hetzelfde geldt natuurlijk voor de politie.

Minister **Opstelten**: Ik zou nu niet willen spreken over een coördinator of over de vorm, want dat vind ik een structuur. Ik heb de korpsleiding van de Nationale Politie en het OM gevraagd – zij hebben dat natuurlijk ook zelf bedacht – om met voorstellen te komen voor een nog scherpere inrichting en om aan te geven welke mogelijkheden er zijn om dit aan de orde te stellen en hoe we dit internationaal verder vorm gaan geven. In het laatste debat voor de informele JBZ-Raad in Riga – volgens mij was dat een plenair debat – heeft mevrouw Berndsens daar aandacht voor gevraagd. Die aandacht is daar in die vergadering ook aan gegeven. Wij zijn er hiermee nog niet; dat zeg ik nadrukkelijk. Door «Parijs» en door de liquidaties is in alle scherpste vernieuwde aandacht hiervoor noodzakelijk. Ik denk dat ik hiermee ook de vragen van de heer Oskam over de prioriteit heb behandeld. Ik denk ook dat ik met betrekking tot de vragen van mevrouw Berndsens over de aanpak van de liquidaties heb aangegeven waar het op dit moment om gaat. Ik zou er nog meer over kunnen zeggen, maar ik denk dat dat op dit moment geen toegevoegde waarde heeft. De heer Taverne en mevrouw Helder hebben gevraagd of de politie voldoende instrumenten heeft. Die vraag heb ik ook gesteld; die moet je ook stellen aan het Openbaar Ministerie. Het antwoord daarop is ja, in verband met de liquidaties. Men zegt dat het niet gaat om het instrumentarium of om wetten, maar om keuzes, kwaliteit en het nemen van tijd om de daders van de liquidaties te vinden en om uitvoering te geven aan de integrale aanpak, zodat we ervoor kunnen zorgen dat liquidaties worden voorkomen. Daarbij is de informatiepositie natuurlijk heel belangrijk. Mevrouw Helder heeft de wapenhandel aan de orde gesteld. Volgens mij heb ik die voldoende besproken. Daar zijn wij het gewoon met elkaar over eens. Ook Zuid-Nederland is aan de orde geweest. Ik kom bij de heer Taverne. Dan krijgen we het onvermijdelijke gesprek over de drugsaanpak. Wij weten allemaal nu al hoe dat eindigt, omdat wij daarin elkaars standpunten horen. De heer Marcouch heeft het goed ingeschat: mijn standpunt heeft een meerderheid in de Kamer. Ik vind het fair en sportief van de heer Marcouch dat hij daarna direct op een ander

onderwerp overging. Dat zeg ik ook vaak tegen een aantal burgemeesters. Ik wil hier natuurlijk echt serieus op ingaan, maar neem me niet kwalijk dat ik het even zo zeg, want het leven van een Minister is ook een kwestie van tellen. Ik was enorm blij met het WODC-rapport, dat mij trouwens niet heeft verbaasd of verrast. In dat rapport stond wat ik altijd al had gezegd. Of het nou een procentje meer of minder is, doet er wat mij betreft niet veel toe. De werkelijkheid is gewoon dat het grootste deel van de teelt naar het buitenland gaat via export. De aanpak van reguleren zal dus niet leiden tot het oplossen van deze problematiek.

Ik moet volstrekt eerlijk zijn ten opzichte van de heer Taverne: toen hij zijn vraag stelde, was dat de eerste keer dat ik op de gedachte zou moeten komen om weer een onderzoek hiernaar te laten doen. Die gedachte was niet bij mij opgekomen. Ik heb dat onderzoek totaal niet nodig en ik ga dat ook niet doen. Ik hoop dat de heer Taverne dit in één klap wil verwerken; dan hebben we dat ook gehad.

Mevrouw **Berndsen-Jansen** (D66): Ik ben in mijn eigen bijdrage bewust niet op dat onderzoek ingegaan, want het persbericht van de Minister dat maanden geleden al naar buiten kwam, was duidelijk: hij gaat natuurlijk aan de bovenkant van de bandbreedte zitten. Die bandbreedte is echter zo ongelofelijk groot dat je daarbij de nodige vraagtekens kunt plaatsen. Met betrekking tot de wijze waarop het onderzoek tot stand is gekomen, geven de onderzoekers zelf al aan dat het buitengewoon lastig is om tot een goed percentage te komen. Laten we elkaar hier dus niet bevechten over cijfers. De Minister heeft recht op zijn eigen werkelijkheid en ik heb ook recht op mijn werkelijkheid.

Minister **Opstelten**: Ik wil niets aan uw eigen werkelijkheid afdoen, want ik weet dat het totaal kansloos en zinloos is om daar zelfs maar een opmerking over te maken. Dat heb ik dus niet gedaan; dat zeg ik even voor het verslag. Ik wil wel zeggen dat ik eigenlijk wel een goed contact heb met de burgemeesters; daar zei de heer Oskam iets over. Ik vind het helemaal niet erg dat er een publiek debat wordt gevoerd over die regulering en dat een aantal burgemeesters daarvoor zijn – dat is hun goed recht – als ik maar een meerderheid houd, zodat dit niet gebeurt. Dat zijn de feiten. Ik heb met hen afgesproken dat zij dat debat best mogen voeren als ik daar vervolgens maar geen last van heb. Dat hebben ze mij verzekerd. Als zij allerlei proefjes doen ... Ik ga ervan uit dat wij in Nederland kwalitatief hoogwaardige burgemeesters hebben. Dat moeten we koesteren. Burgemeesters houden zich ook altijd aan de wet. Ik heb er dus geen zorgen over dat een van de plannen in een gemeente doorgaat. Als dat wel doorgaat, zullen we een gesprek hebben, maar er is nog geen enkele aanleiding voor dat gesprek geweest.

De heer **Oskam** (CDA): Ik hoor de Minister zeggen dat het wel goed is zolang hij er geen last van heeft, maar ik heb toch het idee dat die burgemeesters flink aan zijn poten zagen, want in Utrecht is die proef er al en in de andere door mij genoemde steden is echt spierballentaal naar buiten gebracht. Ik ben bang dat dit ook in Breda gaat gebeuren. De Minister is blij met de benoeming van de burgemeester, maar ik denk dat de burgemeester zijn plannen meeneemt naar Breda. We kunnen wachten totdat dit wordt ingevoerd, maar het lijkt mij beter om daarvoor een gesprek te hebben.

Minister **Opstelten**: Ik zie al die burgemeesters; we leven in een klein land en we hebben slechts 400 burgemeesters. Ik zie hen regelmatig. Daar heb ik tijd genoeg voor en zij komen graag. Ik heb daar dus eigenlijk geen zorgen over. Verder is er natuurlijk altijd een driehoek, waarin ook het Openbaar Ministerie zit. Ik krijg dus altijd langs verschillende kanalen mijn informatie. Nog niemand heeft dit gedaan, want zij moeten toch altijd bij

mij of de Staatssecretaris langskomen om een vergunning of toestemming te krijgen. Ik maak mij hier dus niet zoveel zorgen over.

De heer **Oskam** (CDA): Dat zijn natuurlijk sussende woorden. Dat zijn wij ook wel gewend van de Minister, maar kan hij nu toezeggen of garanderen dat dit niet gebeurt?

Minister **Opstelten**: Nee, garanderen doe ik niet. Ik geef nooit garanties. Ik geef alleen garanties over wat ik zelf vind – dat is iets anders – maar niet over wat anderen doen. Zo zit ik qua mensbeeld niet in elkaar.

Mevrouw **Berndsen-Jansen** (D66): Ik zie de discussie nu weer versmallen tot een discussie over gereguleerde wietteelt, maar we hebben het hier over zware georganiseerde criminaliteit.

Minister **Opstelten**: Daar ga ik straks op in.

Mevrouw **Berndsen-Jansen** (D66): Collega Marcouch zei ook al dat wij de drugscriminaliteit die te maken heeft met de hennepenteelt, te lijf moeten gaan. De Minister en ik verschillen van mening over de aanpak daartoe en de effectiviteit van de aanpak, maar ik vind wel degelijk dat daar heel veel aan moet gebeuren. Het wordt een beetje een rommeltje. Daarom dacht ik: ik wil het terugbrengen naar waar wij het hier vandaag over hebben. Dat is niet de regulering van de hennepenteelt; die komt op een ander moment aan de orde. Laten we het nu hebben over de georganiseerde criminaliteit die hierachter zit.

Minister **Opstelten**: Die heeft wel te maken met illegale teelt; daarvoor geldt gewoon de drugsaanpak. Het aardige en het goede is dat wij met de burgemeesters die het op dat ene punt niet met mij eens zijn, op dat andere punt wel samenwerken. Ik kan mij niet voorstellen dat mevrouw Berndsen het niet eens is met de manier waarop dit op dit moment in het zuiden wordt aangepakt. Wij bestrijden dit en dat is echt belangrijk. Wat de discussie over regulering betreft: regulering gaat niet door. Het gaat echter om het met succes en zichtbaar aanpakken van de illegale teelt. De burgemeesters steunen ons in dit beleid. Beter gezegd: ik steun de burgemeesters, het Openbaar Ministerie en de politie in hun aanpak. De heer Taverne vroeg naar de stand van zaken met betrekking tot het opnemen van 15% THC als grens tussen hard- en softdrugs. De volgende stap in het proces is een reactie op het rondetafelgesprek van 6 oktober jl. Staatssecretaris Van Rijn van VWS heeft tijdens het AO Verslavingszorg van 2 december toegezegd de Kamer in het eerste kwartaal van dit jaar een reactie op die hoorzitting te zullen sturen. Die reactie komt er dus aan. Met betrekking tot de bestrijding van de georganiseerde hennepenteelt en drugscriminaliteit is er natuurlijk de intensivering in Zuid-Nederland. De Wet voorbereidingshandelingen gaat in per 1 maart. Ik herhaal dat ons nu geen concrete acties bekend zijn waarmee gemeenten tot teelt overgaan. In voorkomende gevallen zal het Openbaar Ministerie beslissen om tot vervolging over te gaan. Dan is dat helder.

De heer Oskam sprak over het voorstel van de netbeheerders dat mensen zich zouden moeten legitimeren als ze een contract afsluiten en over het voorstel voor een standaardboete. De meeste contracten waar het hier om gaat, worden afgesloten door energieleveranciers. Ik heb begrepen dat de netbeheerders hierover momenteel contact hebben met de energieleveranciers. Een standaardboete, waarom gevraagd wordt, lijkt mij reeds mogelijk door voeging in de strafzaak.

De heren Oskam en Marcouch vroegen wat ik vind van een landelijk register voor verhuur. Verhuurders spannen zich actief in om verhuur aan criminelen tegen te gaan. Ik zie echter ruimte voor verscherping en verbetering. Zo worden contante betalingen nog lang niet altijd

geweigerd, wordt het originele ID-bewijs nog lang niet altijd gecontroleerd en wordt nog lang niet altijd een werkgeverscontrole gedaan. Er is een goed instrumentarium. Ik zou dus willen zeggen: vooralsnog nu geen landelijk register.

De heer **Oskam** (CDA): Ik wil terugkomen op die administratieve kosten. Daar heb ik natuurlijk ook over nagedacht. Die boete kan worden gevoegd in het strafproces, maar het probleem is nou juist dat het niet tot een zaak komt of dat het heel lang duurt en dat degenen die de troep hebben opgeruimd of de energiebedrijven heel lang op schadevergoeding moeten wachten. Het zou natuurlijk mooi zijn als je heel snel actie kunt ondernemen door een uniform bedrag af te spreken. Het is maar een idee. Het komt uit de branche zelf. Misschien is het goed om toch nog eens aan de branche te vragen om hiernaar te kijken.

Minister **Opstelten**: Dat wil ik graag doen. Ik zeg nu, ook over het andere idee, niet dat wij dat niet moeten doen, maar wij blijven de lopende processen volgen. U ziet dat we erbovenop zitten. We houden hierover dus contact met de brancheorganisaties; dat is toegezegd.

Mevrouw Kooiman sprak over de «korteklapaanpak» en vroeg of er wel wordt doorgerechercheerd. Het antwoord is ja. Er is iets gezegd over de capaciteit en de aantallen. Daarin wordt enorm veel geïnvesteerd. De ondermijningsteams draaien vooral zichtbare en korte acties om de hennepteelt en de productie van synthetische drugs aan te pakken. Dwarszitten van de criminele industrie is het voornaamste doel. Daar waar dat ook maar enigszins mogelijk is, pakken we het geld af. Ik herhaal dat het ook in het zuiden echt zaak is om de relaties tussen de onder- en bovenwereld zichtbaar te maken, zodat er geen kans meer is in deze markt en zodat de criminelen aangepakt worden; dat wil men en dat is ook een prioriteit.

Kleding is een serieus punt van mevrouw Kooiman. Aandacht daarvoor vind ik buitengewoon belangrijk. Het is heel prima om daar aandacht aan te besteden, maar ik was wel verbaasd over deze opmerking. De drugs-labs worden opgeruimd door een speciaal team, de LFO (Landelijke Faciliteit Ondersteuning Ontmantelen). Dat hebben we uitgebreid, verdubbeld. De mensen van dat team beschikken wel degelijk over beschermende kleding van het hoogste niveau. Ik ben met hen op stap geweest. De Arbeidsinspectie doet op dit moment onderzoek naar de arbeidsomstandigheden van alle betrokken medewerkers: politie, brandweer et cetera. Ik wacht de resultaten van dat onderzoek af, maar ik neem het signaal van mevrouw Kooiman zeker serieus. Zij is altijd zeer attent op deze punten en daar ben ik dankbaar voor.

Mevrouw **Kooiman** (SP): Hiermee hebben we in ieder geval gelukkig een punt waarover we het wel eens zijn en een signaal uit het veld waar de Minister wel naar wil gaan luisteren. Dit heeft inderdaad niet zozeer te maken met de dienst die het opruimen verzorgt, maar met name met de recherche die de boel ter plekke onderzoekt en die graag luchtmaskers en beschermende schoenen wil hebben, omdat die chemische stoffen ook vaak op de grond te vinden zijn. Als de Minister daar eens naar zou willen informeren en die beschermende middelen ter beschikking zou willen stellen, zou dat heel mooi zijn.

Minister **Opstelten**: Laat ik het zo zeggen: ik heb de indruk dat het pakket, de uitrusting, volledig voldoet aan de wensen van de mensen en aan de eisen die daaraan gesteld moeten worden. Ik heb dus geen signalen over de wenselijkheid van aanvulling daarop. We hebben nu een onderzoek lopen. Laat dat nu even voldoende zijn om daarnaar te kijken. Dat gebeurt volkomen objectief en onafhankelijk.

Mevrouw **Kooiman** (SP): Ik vraag de Minister enkel en alleen om een telefoontje te laten uitgaan naar de rechercheurs die hiermee bezig zijn. Zij geven aan dat zij hebben gevraagd om rubberen laarzen, maar dat zij van die rubberen laarzen krijgen die gelijk verdwijnen als je in zo'n chemisch plasje staat. Ze willen gewoon iets meer, bijvoorbeeld ook een luchtmasker. Dat zal toch wel één telefoontje waard zijn.

Minister **Opstelten**: Ik heb zin in dat telefoontje.

Mevrouw **Kooiman** (SP): Fijn.

Minister **Opstelten**: Ik ga proberen om dat morgen al te doen. Misschien kan dat vanmiddag nog, maar dat ligt aan u.

Ik kom bij het volgende dossier, afpersing. Het aangifteproces moeten we verbeteren. We hebben gisteren uitvoerig over het aangifteproces gesproken. Dat wil ik niet herhalen. We hebben het gehad over de multi-channelaanpak, waarbij de burger overall aangifte moet kunnen doen, de aangiftevolgservice, een betere opleiding et cetera. Daar zitten we volledig scherp in. We zijn nog niet tevreden met hoe het loopt, maar verbetering hiervan is een speerpunt van de politie. De heer Taverne en eigenlijk ook mevrouw Helder hebben aangegeven dat afpersing toeneemt. Uit het onderzoek blijkt dat bepaalde vormen van afpersing, namelijk protectie en cyberafpersing, lijken toe te nemen. Andere vormen nemen af of stabiliseren. Afpersing is een vorm van criminaliteit die door verschillende dadergroepen wordt gepleegd. Regelmatig gaat het om zakelijke conflicten waarbij werknemers of oud-werknemers de daders zijn. In de horeca is inderdaad vaker sprake van betrokkenheid van outlawmotorbikers. De aanpak van de outlawmotorbikers wordt voortvarend uitgevoerd; daar heb ik de Kamer in een brief over geïnformeerd. De politie bouwt aan een landelijk netwerk van specialisten op het gebied van gijzeling, ontvoering en afpersing. De specialisten in dit netwerk, dat voor de zomer operationeel zal zijn, zullen onder andere bijdragen aan het verhogen van de kennis en de expertise binnen de politieorganisatie over afpersing. Hier zal ook de informatie over zaken worden uitgewisseld; dat is natuurlijk belangrijk.

De bekendheid van de vertrouwenslijn is belangrijk voor het vergroten van de meldingsbereidheid. Ik geef een paar voorbeelden van zaken waarop we in de aanpak van afpersing stevig gaan inzetten. Deze maand krijgen de medewerkers die de vertrouwenslijn gaan bedienen, een specifiek op afpersing gerichte training. Vanaf maart zal door NL Confidential breed gecommuniceerd worden over de vertrouwenslijn. Daarnaast vinden verspreid over het hele land roadshows plaats om de ondernemers te informeren over het fenomeen en de handelingsperspectieven. Of deze versterkte inzet op informatie en communicatie effect zal hebben op het aantal meldingen, zal ik eind 2015 aan de hand van de registraties kunnen bepalen. Een eventuele toename van het aantal meldingen hoeft overigens niet te betekenen dat het aantal afpersingen toeneemt, want die kan ook betekenen dat de meldingsbereidheid, zoals gewenst, toeneemt. Dit heeft dus veel aandacht en we onderkennen dat hier een probleem ligt en dat dit niet overal goed loopt.

Mevrouw Helder heeft gevraagd naar de straffen voor afpersing, die variëren tussen taakstraf en negen jaar. De rechter neemt een onafhankelijke beslissing tot het opleggen van de straf. De zwaarte van de straf hangt af van de individuele zaak; dat moge duidelijk zijn. Het kan gaan om enkelvoudige of meervoudige afpersing, maar ook om een combinatie van delicten. De afweging ligt bij de rechter, zoals mevrouw Helder ook weet. In het onderzoek is zowel afpersing als afdreiging meegenomen. Op deze verschillende typen staan verschillende maximale straffen. Dat zijn de feiten, die ook in het rapport staan. De cijfers komen van de politie en

zijn vervolgens in een officieel rapport opgenomen. Dat zou ik mevrouw Helder mee willen geven.
De verbetering van de aangifte heb ik al behandeld.

Mevrouw **Helder** (PVV): Ik blijf het altijd leuk vinden hoe de Minister om de hete brij heen draait als mijn fractie vraagt of hij kan laten zien wat de duur van de opgelegde gevangenisstraffen is. Het gaat mij niet om de vraag hoe de rechter tot zijn beoordeling is gekomen. Het gaat mij erom dat ik wil weten wat het resultaat onder de streep is bij een veroordeling. Hoeveel jaar gevangenisstraf is het bijvoorbeeld geworden? De Minister schrijft namelijk over lange gevangenisstraffen. Ik kan mij voorstellen dat ik het antwoord niet krijg, want ik denk dat dit niet geregistreerd wordt, maar ik ben wel heel benieuwd hoe de Minister dan tot de conclusie komt dat het lange gevangenisstraffen zijn.

Minister **Opstelten**: Dat zou een wens zijn, maar ik mag natuurlijk niet voor de rechter spreken. Dat doe ik ook niet. Verder kan ik constateren wat de feiten zijn, maar ik kan niet veel voorspellen of acties ondernemen. Wij moeten organisaties als het Openbaar Ministerie en de politie zo organiseren dat afpersingsgevallen worden aangepakt, aandacht krijgen en bij de rechter tot duidelijke zaken leiden.

Mevrouw **Helder** (PVV): Dat klinkt allemaal mooi, maar een straf kan ook preventief werken. Het is dan ook een signaal aan de buitenwereld dat er wordt opgetreden. Als er een proces is gevolgd op een aangifte en als er een succesvolle vervolging en een veroordeling hebben plaatsgevonden, is het goed als de burger weet welke straf er in dergelijke zware gevallen uiteindelijk aan het eind van het proces uitgerold is. Het lijkt mij dat de Minister dat ook zou willen weten. Hij zegt dat het een wens zou zijn, maar dit heeft niks met het primaire proces te maken. Je wilt weten wat er uit dat primaire proces is voortgekomen, want dan kun je het succes daarvan bepalen.

Minister **Opstelten**: Daarover zijn wij het eens. Natuurlijk wil je dat weten. Daarom is het goed om van tijd tot tijd de cijfers te laten zien. Voor verschillende delicten ontwikkelt zich een bepaalde jurisprudentie. Daarmee kun je laten zien welke straffen iemand kan verwachten als hij een bepaald delict pleegt. Dat werkt preventief en dat is belangrijk. Mevrouw Helder heeft ook gevraagd hoe de cijfers voor mobiel banditisme anders kunnen zijn dan de projectleider High Impact Crimes zei. Dit zijn de politiecijfers, gemeten over een langere periode. Mijn brief geeft afgestemde cijfers. Die geven inzicht in de trend. Ze kunnen afwijken van een tijdelijk ervaren golf. Dat is ongeveer de situatie. Ik heb zowel met het OM als met de projectportefeuillehouders van de politie gesproken over de aanpak van mobiel banditisme. Mobiel banditisme is ook internationaal. Van tijd tot tijd worden er grote, intensieve acties ondernomen, waarvan wij allemaal kennisnemen.

Mevrouw Helder vraagt ook of wij de grenzen niet moeten sluiten. Zij wil meer investeren in controles aan de grens. Het sluiten van de grens is niet aan de orde. Wel werkt ook Nederland mee aan de Europese plannen om binnen de gezamenlijke afspraken en de mogelijkheden die de wet ons biedt, extra te controleren aan de grens. Met de collega's van België en Frankrijk aan de ene kant en de Duitse collega's uit Berlijn, Nedersaksen en Noordrijn-Westfalen aan de andere ben ik ook bezig met actieprogramma's waarin ook mobiel banditisme gefocuste prioriteit heeft. Deels zijn die programma's nog in voorbereiding, maar deels wordt er ook al geacteerd.

De heer Taverne vroeg of wij geld en andere vermogensbestandsdelen afpakken bij mobiele bendes. Wij doen dat op alle mogelijke manieren en zo vaak mogelijk, ook bij mobiele bendes. Misdad mag inderdaad niet

lonen. Afpakken is een prioriteit die is vastgelegd in de Veiligheidsagenda 2015–2018. De heer Taverne vindt dat de buit meteen moet worden afgepakt. Goede samenwerking met de bronlanden vindt plaats via Eurojust. Verder volgen wij dezelfde aanpak als bij witwassen en andere vormen van high-impact crimes.

Mevrouw Helder heeft gevraagd wat de bezuinigingen bij het NFI betekenen voor de bestrijding van de georganiseerde criminaliteit. Begin deze week is een brief over dit onderwerp naar de Kamer gestuurd. Daarin heb ik de Kamer geïnformeerd over het overleg over het zogenaamde contourenplan van de directie van het NFI. In het contourenplan en in mijn brief staat duidelijk dat de taakstelling niet ten koste gaat van de prioriteiten in de veiligheidsagenda. Ze worden door allerlei organisatorische maatregelen robuust uitgevoerd. Dat vind ik ook overzichtelijk. Men gaat van zeventien afdelingen over tot vijf divisies. Dat lijkt mij een redelijk goede maatregel. Hierover vindt overleg plaats. Een van de prioriteiten is de aanpak van de ondermijnende criminaliteit.

Mevrouw Kooiman heeft gevraagd of ik kan onderzoeken hoe en waarom rechterlijke uitspraken over ontneming afwijken van politievoorstellen. De rechter heeft het laatste woord; dat is duidelijk. Daarover verschillen wij niet van mening. Dit verschil is expliciet onderzocht in de Monitor georganiseerde criminaliteit van 2013. In deze monitor worden verschillende verklaringen voor de verschillen gesuggereerd, zoals de looptijd van de strafzaak en de draagkracht van de verdachte. Ik benadruk dat de rechter hierin onafhankelijk is. De inzichten worden wel betrokken bij de realisatie van de ontnemingsdoelstelling van Openbaar Ministerie en politie. Daarnaast wordt crimineel vermogen ook op andere wijze afgepakt, niet alleen via een rechterlijk vonnis.

Mevrouw Berndszen heeft gevraagd waarom het aantal onderzoeken naar georganiseerde criminaliteit terugloopt. Ik zeg het vaker, maar ik herhaal dat ik op koers lig met de aanpak van de georganiseerde criminaliteit, in alle opzichten. De afgesproken aantallen criminele samenwerkingsverbanden pakken wij aan. Wij zetten de aanpak met kracht door, niet alleen strafrechtelijk, maar ook bestuurlijk. De fiscus is heel belangrijk in het opleggen van aanslagen. Het bestuur is belangrijk voor het uitdelen van boetes, het intrekken van vergunningen en het sluiten van panden; ik noem slechts een aantal voorbeelden.

De heer Marcouch stelt dat burgemeesters bedreigd worden.

De voorzitter: Er bestaat onduidelijkheid over de beantwoording van de vragen; mevrouw Berndszen zegt dat zij geen antwoord op haar vraag krijgt. Kunt u uw vraag kort verduidelijken, mevrouw Berndszen?

Mevrouw **Berndszen-Jansen** (D66): Ik heb het aantal vacatures in verband met de beschikbare operationele capaciteit genoemd. Daar krijg ik geen antwoord op. Verder heb ik niet gezegd dat het aantal criminele samenwerkingsverbanden niet wordt aangepakt, maar dat het aanpakken niet per se wordt gevolgd door oppakken en daadwerkelijk straffen. In de verantwoording over 2012 staat: «De stijging van het aantal onderzoeken wordt tot heden niet gevolgd door een evenredige stijging van het aantal strafopleggingen.» Datzelfde staat in de verantwoording over de criminaliteitsaanpak over 2013. Dat is twee jaar achter elkaar. Je kunt criminele organisaties wel aanpakken, maar om dat effectief te laten zijn, moet dat wel een vervolg krijgen.

Minister Opstelten: Ik kan daarover duidelijk zijn. De intensivering van de aanpak blijkt uit verschillende cijfers. Er worden veel meer onderzoeken naar de georganiseerde criminaliteit gedaan. Dat zijn vaak langlopende onderzoeken, maar soms ook kortlopende. In 2013 werden in de regio's maar liefst 437 onderzoeken gedaan, tegenover 217 onderzoeken in 2009. De doelstelling hoeft niet altijd te zijn dat er uiteindelijk straffen worden

opgelegd. Het kan ook zijn dat wij een zaak kapotmaken of dat wij iets zichtbaar maken. Dat is ook belangrijk. Er worden ook veel meer cases behandeld in RIEC-verband, 930 in 2013 tegenover 871 in 2012. Deze toename in het aantal aangepakte criminele groeperingen resulteert in concrete sancties. Het aantal strafopleggingen blijft stabiel, maar het aantal ontnemingsmaatregelen stijgt. Het aantal sancties neemt dus per saldo toe. Het OM en de politie rapporteren in hun verantwoording dat het gaat om 86 miljoen over 2013 tegenover 44 miljoen in 2009. Het aantal zaken waarin een beroep werd gedaan op Bibob-advies steeg in 2013 naar 1.443, tegenover 802 in 2012. Er kan dus gesteld worden dat de aanpak geïntensiveerd is en dat die ook zichtbaar is, zoals wij ook in oktober bespraken. Het OM kijkt nader naar het verhaal achter deze cijfers. Dat is natuurlijk heel belangrijk. In de verantwoordingsrapportage over 2014 zullen naast vrijheidsstraffen ook andere strafopleggingen worden meegenomen, zoals wij eerder hebben afgesproken, zodat dit ook zichtbaar blijft. De cijfers over 2014 zijn nu nog niet beschikbaar, maar de eerste signalen duiden erop dat de doelstelling van een verdubbeling van het aantal aangepakte criminele samenwerkingsverbanden is behaald. Wij zullen daarop in alle scherpste blijven toezien.

Mevrouw **Berndsen-Jansen** (D66): Wij krijgen nu een hele lading cijfers over ons heen, maar ik baseer mij op een verantwoording over de aanpak van de georganiseerde criminaliteit, die naar de Kamer wordt gestuurd. Dat zijn voor mij cijfers. Het rapport over de aanpak over 2014 hebben wij nog niet, zoals de Minister terecht zegt. Ik baseer mij op de cijfers over 2013. Daarin wordt dit als aandachtspunt genoemd, omdat het opnieuw niet heeft geleid tot een aantal strafopleggingen. Ik heb het niet over vrijheidsstraffen gehad, maar over strafopleggingen. Dat kan inderdaad meer zijn dan een vrijheidsbeneming. Dus ja ...

Minister **Opstelten**: Ik begrijp niet geheel waarin mevrouw Berndsen en ik dan verschillen. Ik zeg alleen meer dan wat zij zegt. De cijfers die ik aangeef, komen uit hetzelfde stuk als het stuk waaruit mevrouw Berndsen nu citeert. Ik kan het nog een keer herhalen. Het aantal strafopleggingen blijft dus stabiel. Ik kan daarbij zeggen dat ten behoeve van breder inzicht in de sancties die voortvloeien uit de strafrechtelijke aanpak – laten wij elkaar niet vervelen met allerlei cijfertjes – in de verantwoording over 2014 ook andere straffen dan alleen vrijheidsstraffen worden meegenomen. Dan krijgt de Kamer een goed beeld van hoe het beleid in de laatste jaren veel intensiever en integraler is geworden. Dit is niet alleen iets van het strafrecht en de rechter; het is ook iets van het bestuur en andere autoriteiten, zoals de fiscus. Deze cijfers komen op korte termijn beschikbaar. Daarnaast blijven het OM, de politie en de partners binnen de geïntegreerde aanpak werken aan een steeds beter inzicht in de overige interventies, zoals bestuurlijk en fiscaal ontnemen. Om meer inzicht te krijgen in de ontwikkelingen binnen de aanpak zelf, zal het OM onderzoek doen naar de trends binnen het soort strafrechtelijke sancties dat volgt uit het toegenomen aantal strafrechtelijke onderzoeken. Dit onderzoek wordt op korte termijn gestart. Het verschil met vroeger is erg groot. Ik kom ook uit die wereld; vroeger keken wij daarin alleen naar het strafrecht. Dan duurde het jaren voordat een zaak voor de rechter kwam. Nu pakken wij integraal af. Toen pakten wij pas af als de rechter zei dat dit mocht, maar nu doen we het meteen. Wij geven bestuurlijke boetes. De fiscus doet aanslagen. Daarnaast komt iemand voor de rechter. De heer Marcouch sprak over de bedreiging van burgemeesters. Die is ontoelaatbaar. Burgemeesters worden door politie en justitie beschermd, ook door middel van persoonsbeveiliging. Aangifte is eveneens erg belangrijk. Er worden passende maatregelen getroffen. Wij staan als één overheid tegenover deze criminelen. Als dit zich voordoet, is er altijd contact met de betrokken burgemeester.

De heer Marcouch heeft ook aandacht gevraagd voor de campings. Ik heb recentelijk gehoord dat er een onderzoek zou komen of dat dit vandaag naar buiten zou komen. Ik heb het zelf nog niet gezien. Is er aanleiding om artikel 438, lid 3 van het Wetboek van Strafrecht te schrappen, zodat er onder andere op campings een betere nachtregistratie ontstaat van mensen die daar verblijven? Ik begrijp de behoefte van onder anderen burgemeesters om een beter beeld te hebben van de personen die op campings of vakantieparken verblijven, want er mogen geen nieuwe vrijplaatsen ontstaan. Dit kan onder meer van belang zijn in het kader van de openbare orde en veiligheid. Op basis van het artikel hoeven niet alle personen die feitelijk op een camping of vakantiepark verblijven, zich ook in het nachtregister te registreren. In het artikel is namelijk een uitzondering gemaakt voor meereizende echtgenoten, minderjarige kinderen en reisgezelschappen. Dit artikel vindt zijn basis in de uitvoeringsovereenkomst in het kader van Schengen en vloeit dus voort uit Europese wetgeving. Ik kan het artikel dus niet zomaar schrappen. Wel zal ik het verschenen rapport analyseren. Wij zullen contact opnemen met bestuurders uit de betrokken gebieden. Wij zullen bekijken hoe wij hen kunnen faciliteren en ondersteunen in een effectieve aanpak. Wij zullen ook bekijken welk extra instrumentarium daarvoor eventueel noodzakelijk is. Daartoe ben ik gaarne bereid.

Tot slot heeft de heer Marcouch mij gevraagd of ik naar het taalvereiste voor Arabisch sprekende tolken kan kijken. Uiteraard is het van belang dat politie en OM beschikken over tolken die de taal van de criminelen die zij in beeld proberen te krijgen, spreken en verstaan. Als hier een probleem bestaat, zullen wij naar deze vereisten moeten kijken. Ik zal hierover in gesprek gaan met de Staatssecretaris. Ik zeg toe dat ik de Kamer schriftelijk zal informeren over de conclusies.

Tot zover mijn antwoord op de vragen.

De heer **Marcouch** (PvdA): Ik heb een verduidelijking ten aanzien van de tolken. Ik dank de Minister voor de toezegging. Het gaat om taptolken die al in het politieregister staan, maar die er nu uit dreigen te vallen omdat zij niet voldoen aan de nieuwe wettelijke eisen. Natuurlijk ben ik ervoor om eisen te stellen aan tolken, maar deze mensen zijn al bij de politie bekend en beschikken al over de vaardigheden. Zij vallen nu buiten de boot, terwijl zij juist heel hard nodig zijn. Zoals ik al zei, bezigen de criminelen in de omgang vaak geen standaard-Arabisch, maar Berbers of Darija, dus de volkstaal.

Minister **Opstelten**: Ik begrijp de vraag van de heer Marcouch. Ik had dit signaal nog niet gehoord, maar zal het oppakken, nagaan en de heer Marcouch daarover informeren.

De **voorzitter**: Hartelijk dank voor die toezegging.

Ik stel in tweede termijn een spreektijd van één minuut voor. Ik zal daar wat flexibel mee omgaan.

Mevrouw **Kooiman** (SP): Voorzitter. Ik merk dat ik in de loop van dit debat wanhopig en boos word, terwijl ik niet per definitie een wanhopig en boos persoon ben. Als ik dat al voel, zal dat zeker gelden voor al die rechercheurs en agenten die mijn enquête hebben ingevuld. Zij zeggen dat zij, als zij hun kast 's ochtends opendoen, stapels dossiers zien liggen die zij niet op kunnen pakken. Zij moeten de kast weer dichtdoen. De dossiers blijven vervolgens liggen, soms wel twee jaar lang, en verdwijnen uiteindelijk weer van de plank. De Minister maakt die kritiek monddood als hij zegt dat hij deze problemen niet herkent. Ik vind dat denigrerend, niet alleen tegenover mij, maar vooral ook tegenover die agenten die de moeite hebben genomen om aan te geven dat hier een probleem ligt. Daarom wil ik graag een VAO. Het is niet mijn taak om alleen maar

continu aan te tonen dat de Minister fout zit, maar als hij zegt dat het niet waar is, wil ik daadwerkelijk cijfers zien waaruit blijkt dat dit niet zo is. Ik zou heel graag willen dat de Minister gaat onderzoeken hoeveel zaken bij de politie en het Openbaar Ministerie op de plank liggen en wat de doorlooptijd daarvan is.

Er is nog één vraag blijven liggen, die ook door mevrouw Bernds en gesteld is. Hoeveel vacatures staan er precies open? De cijfers die mevrouw Bernds en noemde, heb ik ook gehoord. Graag zou ik willen weten hoeveel vacatures er zijn, zowel voor analisten als bij de landelijke recherche-eenheid. Kan de Minister een overzicht geven?

De heer **Taverne** (VVD): Voorzitter. Ik dank de Minister voor zijn antwoorden. Ik heb geen verdere vragen.

Mevrouw **Helder** (PVV): Voorzitter. Ik dank de Minister voor de beantwoording. De Minister zegt dat het aangifteproces bij afpersing en afdreiging verbeterd moet worden met de multi-channelaanpak. Het ging mij met name om het feit dat als mensen aangifte doen, dit vervolgens niet wordt opgepakt. De onderzoekers zeggen dat het gebrek aan kennis een van de oorzaken is. Graag hoor ik alsnog van de Minister hoe hij de kennis gaat verbeteren.

Ik meen dat de Minister geen antwoord heeft gegeven op de vraag naar de evaluatie van de pilot naar outlaw motorcycle gangs in de horeca. Ik heb in ieder geval geen datum gehoord. Het kan zijn dat ik die gemist heb. Als dat zo is, kan de Minister zijn antwoord misschien even herhalen. Ik kom ook nog even terug op de liquidaties en zware wapens. In eerste termijn heb ik gezegd: wat de PVV betreft komen er weer standaard grenscontroles. Ik was heel blij dat de Minister toen zei dat wij het op dat punt gewoon eens waren, maar helaas kwam hij daar later op terug en zei hij er net iets anders over. Vervolgens zei hij dat de gefocuste prioriteit voor grensoverschrijdende criminaliteit bij georganiseerde bendes en dergelijke ligt. Dat is heel mooi. Ik kan hem een tip geven: grenscontroles. We draaien dus lekker om elkaar heen, maar ik wil dat de Minister toch meegeven.

Verder blijf ik benadrukken dat ik graag cijfers zou zien van de uitgedeelde straffen, niet van de te verwachten straffen. Ik vrees dat het wishful thinking blijft, maar blijf dit toch noemen.

Mevrouw **Bernds en-Jansen** (D66): Voorzitter. Ik heb niet gevraagd naar het aantal vacatures, want dat is gewoon bekend, maar ik heb de Minister wel tot twee keer toe gevraagd om daarop een reflectie te geven. Tot twee keer toe heeft hij dat niet gedaan. Dat snap ik wel, want door die vacatures heb je veel minder capaciteit om effectief je werk te kunnen doen. Zeker analisten heb je buitengewoon hard nodig. Ik blijf het daarom jammer vinden dat de Minister zijn mantra herhaalt dat er voldoende capaciteit is om de prioriteiten bij politie en Openbaar Ministerie op te pakken. Alleen al door dit aantal vacatures kun je dat nooit met droge ogen blijven beweren. Er zijn altijd pieken en dalen in het politiewerk, maar de laatste maanden, misschien wel het laatste jaar, is er alleen maar sprake van pieken. Dat dwingt toch echt tot herbezinning.

De heer **Oskam** (CDA): Voorzitter. Ik wil ingaan op het punt dat ik in eerste termijn niet meer kon aankaarten. Half januari heb ik mondelinge vragen gesteld over de verbanden tussen de motorbendes en betaaldvoetbalclubs. De Minister heeft toen gezegd dat die verbanden er niet waren. Ze konden slechts bij één club worden aangetoond, maar niet bij de andere clubs die toen genoemd werden. Wij zijn nu een maand verder. Ik kan mij indenken dat de Minister zou zeggen dat hij het gaat uitzoeken, als hij met zoiets geconfronteerd wordt. De Kamer heeft die memo niet. Wij zijn heel benieuwd wat daarin staat, want het AD had de memo wel. Ik zou graag

van de Minister weten wat een maand later de stand van zaken is. Is er toch een verband, aangezien de geruchten er blijven? Zo ja, wat gaan politie en justitie daar dan mee doen?

De heer **Marcouch** (PvdA): Voorzitter. Ik dank de Minister voor de beantwoording van de vragen en de toezegging ten aanzien van de taptolken. Ook gaat hij bekijken hoe onze campings open en vrij kunnen blijven voor vakantiegangers, maar toch geen vrijplaats voor criminelen worden. Mede gezien de discussie over de benodigde inzet en capaciteit, wil ik de Minister vragen om goed naar de kwaliteit van de uitvoering te kijken. Op dat gebied valt heel veel winst te behalen, ook in de samenwerking. De Minister schrijft zelf dat de kennis en expertise ten aanzien van de afpersing van bedrijven soms ontbreken bij de politie. Er valt dus heel veel winst te behalen in het verbeteren van de kwaliteit van de samenwerking en de uitvoering. De burgemeesters van de B5 geven ook dat signaal af. Ik spoor de Minister aan om heel pragmatisch te bekijken wat goed gaat en wat beter kan. Welke ondersteuning kan de Minister verlenen om de samenwerking effectiever te maken?

Minister **Opstelten**: Voorzitter. Ik dank de leden voor hun inbreng in tweede termijn.

Er mag geen misverstand over bestaan dat wij de enquête van mevrouw Kooiman, net als elk ander signaal, serieus nemen. Dat heb ik gisteren ook gezegd. Ik neem het signaal van elke politiemanager serieus. Dat geldt ook voor de enquête van de SP-fractie. Ik mag wel mijn eigen beoordeling hebben. Zoals ik gisteren al zei, hebben wij zelf een onderzoek laten doen waaruit blijkt dat er in grote lijnen tevredenheid bij de politie bestaat. Er worden ook kritische kanttekeningen gemaakt. Dat is mijn lijn. Ik heb mijn eigen registratie en ben daar ook heel kritisch in. Ik zeg niet bij voorbaat dat het allemaal positief moet zijn. Het gaat om belangrijke zaken. Daarover mag geen misverstand bestaan. Ik neem al die situaties serieus. Ik zeg mevrouw Kooiman en mevrouw Berndszen toe dat ik in een brief zal aangeven hoe het precies met de vacatures zit. Er zijn altijd vacatures, maar wij hebben inderdaad afgesproken dat de vacatures voor dergelijke zaken zullen worden vervuld. Ik zal de Kamer informeren. Wij nemen dit mee in de toegezegde brief.

Mevrouw Helder heeft gesproken over de verbetering van de aangifteprocedures. Het goa-netwerk bestaat uit specialisten bij de politie die zich bezighouden met gijzeling, ontvoering en afpersing (goa). Dit netwerk gaat intern de kennis verbeteren, ook bij de wijkagenten en de intake medewerkers. Er is natuurlijk aansluiting nodig tussen aangifte en kennis. Mevrouw Helder vroeg ook naar de pilot naar OMG's. Die geeft beter inzicht in de manier waarop OMG's hun activiteiten bedrijven en de manier waarop overheidsdiensten daarmee omgaan. Op basis van de pilot komt men tot enkele aanbevelingen. Men beveelt aan om tot grotere alertheid te komen en om de meldingsbereidheid van groepen rondom slachtoffers, zoals getuigen, burens, functionarissen en het publiek, te vergroten. Slachtoffers zelf zullen uit angst niet zo snel een melding doen. Daarom moet je de ring om hen heen actief benaderen. Ook doet men de aanbeveling om tot een goede opvolging van de signalen te komen. Het is ook belangrijk om te laten zien wat je ermee doet, zodat de melder weet dat hij of zij niet voor niets gemeld heeft.

Mevrouw **Helder** (PVV): Mag ik daaruit concluderen dat de pilot is afgerond en dat deze aanbevelingen daaruit zijn voortgekomen?

Minister **Opstelten**: Ja. Dat is de conclusie. Over de mobiele bendes hebben wij voldoende gesproken. Ik denk dat ik mevrouw Berndszen al antwoord gegeven heb over de analisten en de vacatures. Wel wil ik herhalen wat ik eerder heb gezegd.

Dat is geen mantra, maar het is onze conclusie, niet alleen van mij, maar ook van de politie, het Openbaar Ministerie en het bestuur, dus het gezag. Ik heb dat ook geschreven: gezien de keuzes die wij hebben gemaakt, zijn wij op koers. Dat betekent wel dat er binnen de prioriteiten altijd keuzes gemaakt moeten worden. Daarvoor is geen herbezinning nodig, want je moet juist consistent zijn in je keuzes. Dan bereik je pas wat. Als wij liquidatiezaken krijgen, schuift de prioriteit op. Dat zijn voorbeelden die voor zich spreken.

De heer Oskam sprak over het betaald voetbal en de OMG's. De conclusie die mij is aangereikt, is dat er geen verband is tussen OMG's en voetbal-supporters. In juni aanstaande verschijnt de volgende integrale landelijke voortgangsrapportage over de aanpak van OMG's. Daarin wordt ook ingegaan op de invloed van OMG's op harde kernen van voetbalsupporters. Die rapportage wordt naar de Kamer gestuurd. Afgezien van een enkel geweldsdelict en een vermoeden van drugshandel is er, voor zover nu bekend, geen verdere criminele betrokkenheid tussen OMG's en de supporters van betaaldvoetbalclubs gesignaleerd. Dat zijn de ambtsberichten die ik heb gekregen. Ik blijf hier bovenop zitten om te zien of zich andere ontwikkelingen voordoen, maar wij hebben dus geen concrete signalen gekregen.

De heer Marcouch benadrukte de kwaliteit van de uitvoering. Dat is het. Wij groeien daarin op alle fronten. In de hele strafrechtketen is dit een enorm belangrijke doelstelling. Wij moeten van ver komen en er is winst te behalen.

Het signaal van de B5 neem ik uiteraard serieus. Ik zal dat daar neerleggen en ik zal vragen om zo duidelijk mogelijk, met helder mandaat, te functioneren.

Dat was het, voorzitter.

De voorzitter: Dank u. Wij zijn bijna aan het einde van deze vergadering gekomen. Ik lees de toezeggingen op en zal daarbij vragen op welke termijn wij daarover iets kunnen horen.

- De Minister zal de Kamer informeren over het aantal plankzaken in het arrondissement Zeeland-West-Brabant, inclusief de doorlooptijden.

Minister Opstelten: Dat is niet zo'n moeilijke kwestie. Ik zal proberen om de meeste zaken in één brief te behandelen, want vaak zijn het alleen maar checkpunten.

De voorzitter: Dan noem ik ook de andere toezeggingen op.

- De Minister zal de Kamer informeren over het wegvallen van de taptolken met specifieke taalkennis uit het tolkenregister.
- De Minister zal inzicht geven in het aantal openstaande vacatures bij de recherche.
- De Minister zal de Kamer informeren over de uitkomst van het telefoontje met de recherche, waarin hij zal vragen of de uitrusting van de recherche voldoet bij het onderzoeken van drugslabs.
- De Minister zal de Kamer informeren over de uitkomst van het gesprek met de energiebranche over de mogelijkheid en wenselijkheid om boetes op te leggen bij stroomdiefstal.

Wanneer kunnen wij een brief over die punten verwachten?

Minister Opstelten: Het zijn allemaal checkpunten. Het lijkt me niet zo ingewikkeld om daarop te antwoorden. Wel krijgen wij nog een reces. Daarmee moet ik ook rekening houden bij het schrijven van brieven. Ik zal de Kamer ruim voor het zomerreces informeren. Ik hoor bezwaren. Wilt u het sneller? Dat kan. Twee maanden vind ik reëel. De Kamer krijgt de brief in april.

De voorzitter: Uitstekend.

Er zal op dit algemeen overleg een VAO volgen met als eerste spreker mevrouw Kooiman. Ik dank allen voor hun aanwezigheid, beantwoording, ondersteuning, goede verzorging en belangstelling.

Sluiting 17.20 uur.